BOLŞEVİK PARTİ İNŞASI İÇİN - JÎ BO SAZBÛNA PARTİYA BOLŞEWÎK

BOLŞEVİK PARTİZAN

Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz! • Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşiniz!
Karkerên hemû welatan yekbin! • Karkerên hemû welatan u gelên bindest yekbin!

• Sayı / Hejmar: 162 • Mart / Adar 2012 • Fiyatı / Biha: 2 TL

KONGRE KARARLARI ÜZERİNE: KONUT SORUNU VE ÇALIŞMA HAKKI

"BİRLİKTE ÇALIŞTIĞIMIZ YOLDAŞLARI SEVMEK ZORUNDA DEĞİLİZ" DEMEK, NE DEMEK?

İÇİNDEKİLER

3
30 YIL

8
"BİRLİKTE ÇALIŞTIĞIMIZ YOLDAŞLARI SEVMEK ZORUNDA DEĞİLİZ" DEMEK, NE DEMEK?

11
KONUT SORUNU ÜZERİNE

23
ÇALIŞMA HAKKI

36
ARJANTİN ÜZERİNE ÜLKE RAPORU

41
BOLŞEVİK PARTİ (KK–T) ÇALIŞMALARINDAN...

25 KASIM GENELGESİ: KADINA YÖNELİK ŞİDDETE KARŞI MÜCADELEYE ÖRGÜTLENMEYE...

BOLŞEVİK PARTİZAN

V.i.S.d.P. &Yazışma Adresi:
K. İnan • 12 Rue de Rome, Boite Postale No: 287, 67000 France
İnternet Adresi: www.bolsevikparti.org
E-Mail Adresi: mail@bolsevikparti.org · Tel. & Fax: 0033 (0) 388 60 74 04
Fiyatı: 2 TL, £ 1.50, 2 EURO

30 YIL

PARTİYE ÖVGÜ

İki tane gözün varsa senin,
Binlerce gözü var partinin.
Her yoldaşın bildiği kendi kenti,
Beş kıtanın beşini de biliyor parti.
Her yoldaşın bir vakti saati var,
Partinin ise tarih saati.
Her yoldaşı yok edebilirler her an.
Parti ise yedi değil, binlerce can.
Yığınların öncüsü o çünkü
Ve o yönetiyor cengi
Gerçeğin bilinciyle işlenmiş olan
Başyapıtların kılıncıyla.

30. yılında sürüyor şanlı kavgamız.

Kavganın tohumlarını ekerken toprağa sakındık borandan fırtınadan. Yeni doğan bir bebek gibi büyüttük. Canımızla, kanımızla, onurumuzla, çıkarsız, hesapsız sevdik. Ne zülüm ne baskı bükemedi Bolşeviklerin belini. Şairin dediği gibi bitmedi sürüyor o kavga ve sürecek yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek. Tek kişi olsak da düşmeyecek elimizdeki mücadele bayrağı. Dikeceğiz zalimlerin yıkılmaz dedikleri kalelerine. Patlayacağız bir volkan gibi. Kuşandık Marksizm'i ve Leninizm'i, ne kurşunlar, ne işkenceler bitirebilir bizi. Bizler inatçı komünistleriz. Bizler Ekim Devrimini yaratanlarız. Bizler İspanya'da faşizme karşı savaşan partizanlarız. Bizler Lyon barikatlarında Paris Komününün ateşini yakan proleterleriz. Bizler köleliğe karşı ayaklanan Spartaküstleriz. Bizler işkencede katledilen İbrahimleriz; bizler dünya komünist hareketin mirasçısı ve yolgöstericisiyiz.

Köklerimiz dile kolay 30 yıldır uzuyor ve yayılıyor Anadolu topraklarında.

Bolşevizm'in çelikten bükülmeyen ideolojisini haklı gururla taşıyoruz yarınlara.

Umuduyuz bu ülkenin ve dünya halklarının. Diyarbakır zindanlarında gencecik bedeni lime lime edilirken faşist TC azgından bir ah bile duyamadığı önder, komutan, yoldaş İbrahim'in yolundayız. Ödediği bedel, ki destandır, komünistlerin yüreğinde. Ser verip sır vermeden kucakladı ölümü. Okyanus gibiydi gözleri ve yüreği çünkü ta-

şıyordu gözlerinde yüreğinde ezilenlerin, sömürülenlerin umudunu.

Marksizm'i tahrip edip küçük hesaplar peşinde koşan fırsatçı oportünistlerden değiliz. İşçi sınıfının tarihsel görevini çıkarları uğruna saptıran reformistler değiliz. İlkesizliği ilke edenlerden değil. İlkesini son nefesine kadar taşıyan komünistleriz. Tarihimiz öğretmiştir. Marksizm'in Leninizm'in ışığında, karanlıkta kalsak da, çevremizi sarsa da umutsuzluk ideolojimizle aydınlanır yolumuz.

Bedel ödemekten çekinmedik. Çünkü ödediğimiz bedel insanlığın tarihi kadar eski, var olduğumuzdan beri bedel ödüyoruz. Sosyalizm ve komünizm için bedel ödenecekse göğsümüzü siper ederiz. Hesabımız çıkarımız yok. İnandığımız ideolojimiz için biliyoruz ki ölmek İbrahim gibi yeniden doğmaktır. Her şeyin bir sırası vardır. Her bolşevik de sıra neferidir. Sırası gelen koyacaktır yüreğini orta yere. Gün gelir ölüm sokak ortasında, gün gelir kuşatılan evde, gün gelir işkencelerde, gün gelir yargısız infazlarda, gün gelir hapishanelerde, nerededen gelirse gelsin son nefesimizde hoş geldin sefa geldin diyeceğiz. Bizler ölümü kutsamıyoruz, kahraman da yaratmıyoruz. Biliyoruz ki işçi sınıfının kahramanlara ihtiyacı yok. İşçi sınıfının doğru ideolojiye ve partiye ihtiyacı vardır. Bu parti 30 yıldır mücadelesini yılmadan durmadan sürdüren Bolşeviklerdir. Günü geldiğinde işçi sınıfı kendi kahramanlarını yaratacaktır. Bizler sıra neferiyiz bedenimizde, sol memenin altında ki cevahir attıkça işkencelere, baskılara, ihanetlere, katliamlara karşı mücadele edeceğiz. İnandığımız bu kavga bize sorunsuz bir mücadele, günlük güneşlik bir hayat vaat etmemekte. Mücadele edenlerin başına gelenler faşizmin yüzünü her zaman göstermiştir. Bu bakış açısı dışında bakanlarında sonu ortadadır. Zorlu ve onurlu bu görev biz bolşeviklerindir.

30. yılın mağrur dik başlılığıyla, haklılığıyla, birikimiyle, deneyimiyle ve coşkusuyla büyütüyoruz mücadeleyi.

Partim;

3o yıllık kavga...

30 yıllık mücadele...

30 yıllık çınar ağacı, bilge partimiz. Umutsuzluğumuz da, dalgalar arasında boğuştuğumuzda yol gösterici fenerimiz. Senin ışığınla senin güveninle yürüyoruz. İşçi sınıfının kurtarıcısı insanlığın tek kurtuluşu Bolşevik Partimiz. Bu ailenin bir parçası olmak onurdur. Her savaşçın bu onurla dik duruyor dostun düşmanın karşısında.

Büyüteceğiz umudu, mücadele edeceğiz sana yakışır şekilde. Senin yolunda seninle beraber hayatın içinde ilkelerimizle doğru şiarlarla kavgamızı büyüteceğiz. Yarattığın her kadro yılmaz bir militan. Yarattığın her insan çelikten bir iradeye sahip ve faşizm karşısında yenilmeyen bir savaşçı oldu.

30. Yıl armağan olsun Türkiye ve dünya işçi sınıfı hareketine.

Çağrımız işçi sınıfına;

Yeni bir dünyanın çağrısı var!
Kulak ver işçi kardeşim.
Yeni bir dünyanın kavgası var!

Büyüt öfkeni işçi kardeşim.
Yeni bir dünyanın sancısı var.
Örgütlen işçi kardeşim.

Yılmadan yürüyen Bolşevik Partiyiz. Senin sesin, senin umudun, senin partin, Bolşevikleriz. Sensiz eksik, seninle zafere daha yakınız işçi kardeşim. Parti seni çağıyor katıl artık işçi kardeşim. Sen sömürülürken aç kalan çocukların kuru ekmeğe muhtaçken, zenginin köpeğine harcadığı para senin aylık gelirinden fazla işçi kardeşim. Sen çalışırken yorgun uykusuz, seni sömürenler hayatın bütün nimetlerinden faydalanıyor işçi kardeşim. Sen dur demesen durmayacaklar işçi kardeşim. Kendi zenginlikleri uğruna bizi hep sömürüp kanımızın son damlasını içip ölüme terk edecekler işçi kardeşim. 'Ya barbarlık ya sosyalizm!' işçi kardeşim. Vakit kaybetme katıl partiye, mücadele et işçi kardeşim. 30 yıldır senin sesin senin umudun olduk işçi kardeşim. Bu ses senin sesin, bu parti senin partin, bu kavga senin kavgan işçi kardeşim. Sözümüzü söyledik; bu dünyayı zindan edeceğiz sömürenlere, eşitliği demokrasiyi sömürüsüz bir dünyayı hep birlikte kuracağız. Bu görev senin görevin işçi kardeşim. Silkelen ayağa kalk! Kalkmasan gelecekten beklediğin umutlar gerçekleşmeyecek. Çocuklarına ölü bir hayat bırakacaksın. Senin yaşadıklarından daha zor olacak yaşadıkları. İsyan bayrağını çek işçi kardeşim. Senin yol göstericin, senin öz partin Bolşevikler kuşandı ideolojini; örgütlen ve örgütle işçi kardeşim. Ya hep beraber ya hiç birimiz kurtuluş yok tek başına işçi kardeşim.

Yolcu

Görüyorum ki, bir an önce varmak istiyorsun oraya
Gerginsin kıpır kıpırsın, soluk soluğasın, yay gibisin ey yolcu
coşkunluğun ne güzel, öfken ne güzel
Sana selam, sana saygı ey yolcu!
Fakat düşündün mü yolunun uzunluğunu?
Neler var yolunun üstünde, düşündün mü?
Koşar-adım aşabilecek misin şu dağı, geçebilecek misin
bu hızla şu beli, tırmanabilecek misin bu solukla şu sırtı?
Ovada dikenler yollara uçmuştur, kuru dereleri seller basmıştır,
kar yağmıştır belki o tepelere ? Böyle, uçar gibi geçip
gidebilecek misin oralardan, hemen varabilecek misin oraya?
Belki sırtlanlar üşüşmüştür leşlere, kuzgunlar tutmuştur belki yolları.
Belki silinmiştir ayak izleri yolcuların.
Bütün bunları düşündün mü ey yolcu?
çünkü sen, ne ilk yolcususun bu yolun, ne de son.
Derim ki sana:
Nehirler boyu git Nerelerde ve niçin durgundur nehirler,
nerelerde ve niçin hırçındır nehirler,
nerelerde ve niçin mendereslidir,
nerelerde ve niçin çağlayanlı ve de çavlanlıdır nehirler,
gözlerinle gör, duy kulaklarınla

Gör ve duy ki, nasıl varır nehirler denizlere
Derim ki sana:
Denize varmaktır amacı nehrin, denize varmak, ey yolcu
Büyükse dağ, aşamıyorsa üstünden nehir, dolanır çevresini dağın.
Büyükse kaya, söküp atamıyorsa nehir, birikip birikip taşar
üstünden, dolanır yanını yöresini. Yokuşsa yolu, koşamıyorsa
menderesler çizer nehir. uçurum çıkarsa önüne, kapıp bırakır kendini
nehir, açar kanatlarını; varır varacağı yere, oraya denize

Derim ki sana:
Nehirler boyu git ve gör nehirlerin nasıl yol aldıklarını
sen de bir nehirsin ey yolcu
Senin de varmak istediğin bir yer var
Gerçekten varmak istiyorsan oraya, nehirlere iyi bak
Engeller nasıl aşılır, öğren nehirlerden
Yarı yolda yok olup gitmek değildir
amaç, nehirler gibi akıp, nehirler gibi ulaşmaktır oraya
Varmaktır oraya, ey yolcu

Derim ki sana:
iyi oku yolunu, avucunun içi gibi bil
Dizlerini, ciğerlerini, yüreğini sıkı tut, iyi dengele
Ovada koşar gibi vurma kendini
dik yokuşlara
uçuruma atlar gibi bindirme kayalara
"daha koş, daha koş" diye alkış tutanlara kanıp da, kesilip kalma yarı yolda
Dipdiri varmalısın oraya
Hız koşusu değil bu, ey yolcu, engelli koşudur bu
Engelleri aşa aşa, gücünü koruya koruya varmalısın oraya
çünkü oraya varmaktır amacın, koşmak değil
Boşuna sevmedim nehirleri
Aktıkça büyümesi boşuna değil nehirlerin
Akan büyür, ey yolcu "erişir menzil-i maksuduna aheste giden" demiyorum ben sana,
"tiz reftar olanın payine damen dolaşır " demiyorum.
Böyle demiyor çünkü nehirler. Duracaksın, dolacaksın, atlayacaksın,
aşacaksın, koşacaksın ve varacaksın oraya, diyor nehirler.
öyle diyorum ben de
Beni dinle, beni anla ey yolcu
adım adım kulaç kulaç ilerliyor nehir
yoklayıp araştırarak tartıp dengeleyerek
adım adım pençe pençe ilerliyor nehir
birdenbire koçbaşı birdenbire ipek bir çarşaf
ve balıklar kurbağalar yosunlar
köprüler ve yoksul değirmenleri bozkırın

birdenbire bir uğultu birdenbire bir kıyamet
bindirip çekilerek çekilip toparlanarak varıyor cüceleşip devleşerek varıyor
nehirlerce kahkahalarla şarkılar söylemeliyim
nehirler gibi uzun
nehirler gibi kollu
nehirler gibi hırçın
ve yumuşak ve nehirler gibi
dur durak bilmeyen şarkılar söylemeliyim
gitmek
nehirlerle yan yana
gitmek nehirler gibi zor nehirler gibi çetin nehirler gibi umutlu
gitmek
nehirlerden de öteye
oraya taaa oraya
o büyük kurtuluşa
yüreğim yaralı kuşum
topla ve aç kanatlarını

Son söz yoldaşlara;

Büyüt partiyi. Ne şart altında olursa olsun partinin ışığında yürü. Zaaflarını her zaman yenmeye çalış yenilmemek için. Yolumuz uzun yolumuz zorlu. Kararlılığımız azmimiz bize zaferi yakınlaştıracaktır. Umutsuzluk bize yasak çünkü umudun kendisi biziz. Küçük bir mum karanlığı aydınlatırken tek bir Bolşevik dünyayı aydınlatır. Sömürülen ezilen açlığa mahkum edilen ve sömürü içinde hayatını kaybedenler bizi beklemekte. Bizi bekleyenlere müjdemiz bizi bekleyenlere bir sözümüz var. Çekilen acılar çekilen sancılar umudun habercisi. Ödediğimiz ve ödeyeceğimiz bedeller güneşli güzel günlerin habercisi. Yüreğimiz ezilenlerin acısıyla dolu. Yüreğimiz eşitsizliğin adaletsizliğin öfkesiyle dolu. Büyüt mücadeleyi yükselt bayrağı. Partinin zaferi için harla ateşi, ışığı ol, umudu ol işçi sınıfın. Bizi teslim alacak bizi susturacak hiçbir güç yok. Karanlıkta kalsak da kavganın içinde ölümsüzleşenler gökyüzündeki yıldızlar gibi yolumuzu aydınlatıyor. Kaldır sol yumruğunu sık bütün kuvvetinle görülecek hesabımız var. Dik dur gidecek yolumuz var. Dirençli ol kuracağımız yeni bir dünya var. Umudu ol seni bekleyen milyonlarca ezilen var.

Saracağız bu hayatı yeniden kuracağız bu düzeni. Bitecek açlık yoksulluk. Bitecek zulüm. Yeniden yeşerecek kanımızla sulanmış bu topraklar. Lenin dediği gibi bugün az olabiliriz yarın milyonlar bizimle olacak.

Yaşasın Bolşevik partimiz!
Yaşasın Marksizm Leninizm!

BOLŞEVİK PARTİZAN

BOLŞEVİK PARTİZAN dergisinin Mayıs 1996 tarihli 96. sayısında yayınlanan bir makaleyi aşağıda tekrar yayınlıyoruz.

"BİRLİKTE ÇALIŞTIĞIMIZ YOLDAŞLARI SEVMEK ZORUNDA DEĞİLİZ" DEMEK, NE DEMEK?

SON zamanlarda, yanyana çalışan fakat pek iyi anlaşamayan yoldaşların problemlerini çözerken en fazla başvurulan yöntemlerden biri de bu slogan olmuştur.

Öyle ya, devrimin çıkarlarına en uygun örgütlenmenin yaratılması açısından kimin **nerede ve kimlerle** çalışacağına, tek tek kişilerin **kendileri değil parti** karar vereceğinden, azami itina gösterilse bile somut zorunluluklar sonucu birbirini sevmeyen yoldaşlar da yanyana gelebileceğinden, bu gibi durumlarda kişisel sürtüşmeler başladığında yapılması gereken nedir? Herkes sevdiği ve anlaştığı kişiler ile yanyana gelene kadar çalışılan birimlerin **değiştirilmesi mi?** Yoksa yoldaşların birlikte çalıştıkları birimlerde sevmedikleri insanlar olsa bile işlerin yürümesi için birlikte çalışılan insanlara **katlanılması mı?**

Herkes, sevdiği ve anlaştığı kişiler ile birlikte çalışsın diye onlara uygun birimler ararsak, ömrümüz kişilere uygun birim aramakla geçer! Gazetelerde **ev** veya **sevgili arama** köşeleri gibi bir **"uygun yoldaş"** arama köşesi açmak zorunda kalır, yapılması gereken işleri de çıkmaz ayın son perşembesine ertelemiş oluruz! Bu iş olacak iş olmadığından, yapılması gereken görevler bizi bekleyemeyeceğinden, "zevkler ve renkler tartışılamayacağından", içinde bulunulan anda **daha iyi** çözüm olmadığından ve **devrimin çıkarları böyle gerektirdiğinden** yoldaşlar, aynı birimde çalıştıkları kişileri **sevmeseler bile** onlar ile birlikte çalışmalı, onlara karşı **saygılı** davranmalı yani en azından onlara **katlanmasını** bilmelidirler! İçinde bulunduğumuz anda, birbirlerini sevmemelerine rağmen birlikte çalışmak zorunda olan yoldaşlar açısından eğer sorun devrimin ilerletilmesi ise bundan başka seçenek yoktur! Bu konu üzerine epey durulduğu için, söylenen şeyleri tekrarlamak is-

temiyoruz. Burada değineceğimiz konu, **"sevgi"** denen duygunun analizi üzerine olacak!

Yukarıda değindiğimiz gibi "zevkler ve renkler" tartışılmaz. Birinin sevdiği rengi diğeri sevmez, birinin hoşuna giden elbise diğerinin hoşuna gitmeyebilir! Biri futboldan hoşlanır, diğeri basketboldan veya sporun hiçbir türünü sevmez! Bir başkası müzikten hoşlanır bir diğeri balık tutmaktan vs. ... Örnekler çoğaltılabilir, biz insanların **beğenisinin** insanların kendileri kadar **çok ve değişik** olabileceğini biliyoruz ve işin **bu** noktasında pek problem görmüyoruz! Problem olan nokta, günlük hayatın **detaylarına** ilişkin beğenilerde değil, toplumsal hayatın esasına ilişkin sorunlardaki bilinçli tercihlerdedir.

Komünist olmak, bilinçli atılan bir dizi adım sonucu gelinen noktadır. Komünist olmak, günlük hayatın her alanında karşılaşılan bir dizi olumsuzluğun sonucunda, bu kötülüklerin esas kaynağı olarak kapitalist sömürü düzeninin yıkılması gerektiğini, bunun için örgütlenilmesi gerektiğini **kavramak** demektir. Bu bilinçlenme süreci boyunca komünistin, günlük hayatın **detay** sorunları üzerine beğenileri de bilinç ve örgütlenme seviyesine göre **değişimlere** uğrar! Dinlediği müzik, yaptığı spor, okuduğu kitap gazete dergi, gittiği sinema tiyatro, yediği yemek, içtiği içki, arkadaşlık ve akrabalık ilişkileri değişir ve yeni niteliğine uygun bir biçim kazanır!

Peki tüm bu alanlarda değişimlere uğrayan insanın, yeni komünist bir kişilik kazanan bir insanın, sevgi ilişkilerinin **eskisi gibi** kalması düşünülebilir mi? Bir komünist, örneğin yakışıklı olduğu için bir faşisti sevebilir mi? Veya sempatik olduğu için bir erkek şovenistinden, işkenceciden hoşlanabilir mi? Bize göre **sevemez, hoşlanamaz.** Çünkü bir komünistin sevgi ilişkisi de onun komünist niteliğine uygun düşmelidir!

Birlikte çalıştığımız yoldaşlara gelince, biz hiçbir yoldaşımızın eksiksiz, hatasız, herkese uyan özelliklere sahip olduğunu düşünmüyoruz. Hepimiz bu toplumun insanlarıyız ve olumlu olumsuz yanlarımızı birlikte taşıyoruz. Hepimiz, başka yoldaşların hoşuna gitmeyecek, onları rahatsız edecek, hatta onları **gıcık** edecek davranış biçimlerine sahip olabiliriz. Dedik ya biz bu toplumun insanlarıyız, bu anlamda bu toplumun bir dizi hastalığını, pisliğini hala üzerimizde taşıyor olabiliriz. Bu ve benzeri durumlarda yapılması gereken, rahatsızlık yaratan hususların üzerine tartışılması ve bunların ortadan kaldırılması için mücadele yürütülmesidir. Bu alanda yapılması en zararlı olan şey, rahatsızlık yaratan hususların, rahatsız olunan kişilerin olmadığı yerlerde dile getirilmesi, sorunların dedikodu temelinde yayılmasıdır. Bu durumda ya "fare dağa küsmekte" ama dağın haberi olmamakta, ya da "aşağı mahallede eli kesildi diye anlatılan insan yukarı mahallede öldü diye anlatılmaktadır". Herhalükarda sorun birinci elden ilgili kişi ile doğrudan konuşulsa, belki büyümeden halledileceği yerde, arkadan ve dedikodu kanalından halledilmeye çalışıldığında küçücük sorunlar bile işin sonunda felaket halini alabilmektedir. Bu gibi sorunların sıradan insanlar arasında da ortaya çıkması anlaşılır bir şeydir. **FAKAT BİZİM YOLDAŞLARIMIZ SIRADAN İNSANLAR DEĞİLDİR, OLMAMALIDIR!**

Hangi hatalara, eksikliklere, yanlışlara sahip olursa olsun o, sıradan bir sempatizan olsa bile, milliyetçiliğin, gericiliğin, şovenizmin, idealizmin, soytarılığın, üçkağıtçılığın, egoizmin, köşe dönücülüğün moda olduğu zamanımızda, hangi

ilişkilerle, yollarla, kanallarla olursa olsun **bizim saflarımıza gelmiştir.**

O, ulusal bir bayrak altında değil, kızıl bayrak altında yer almayı seçmiştir. **O,** sömürüye karşı hıncını bizimle kolkola kenetlenerek haykırmaktadır. **O,** "İstiklal Marşı"nı değil "Enternasyonal"i söylemektedir. **O,** "ev üstüne ev almak" için çalışmamakta, sömürü düzeninin yıkılması için bildiri dağıtmaktadır. **O,** "Ku'ran'ı kerim" değil "Devlet ve Devrim" okumaktadır. **O,** Ayhan Işık'ı değil Yılmaz Güney'i sevmektedir. **O,** "mehmetçikle el ele kampanyası" değil, "sömürü düzeninin yıkılması için Bolşevizmi güçlendir" kampanyası yürütmektedir. **Onun** damarları Türkiye milli takımı İsviçre'yi yendiği zaman değil, Gazi Mahallesinde onbinler polisin üzerine yürüdüğü zaman kabarmaktadır. **O,** aç kaldığında yemeğini, evsiz kaldığında yatağını yorganını, parasız kaldığında son kuruşunu yoldaşıyla paylaşmaktadır. **Ona** parti evi kendi evinden bin kat daha sıcak gelmektedir. **O,** yoldaşlarını akrabalarından, arkadaşlarından daha yakın hissetmekte, onlara daha fazla güvenmektedir. **Onun** kalbi dünya işçi sınıfı ve ezilen halkları ile birlikte atmaktadır. **O,** "pempe panjurlu, bahçesinde hanımelleri açan bir yuva" kurmak için değil, sınıfsız, sömürüsüz, savaşsız bir dünya kurmak için mücadele etmektedir. **O,** ırksız, milliyetsiz, allahsız, mezhepsizdir. **O YOLDAŞTIR! Ben bu yoldaşımı sevmeyeceğim de kimi seveceğim?**

Yoldaşlarımızın hataları yok mudur? Tabii ki vardır. Kimi bağırarak konuşmakta, kimi sık sık söz kesmekte, kimi söyleneni yanlış annlamakta, kimi müzikten, kimi sinemadan anlamamakta, kimi defalarca anlatıldığı halde yine aynı hataları yapmakta, kimi verilen görevleri zamanında yapmamakta, kimi geç gelmekte, kimi sigaranın zararı ortada olduğu halde hala sigara içmektedir…

Fakat sigara içiyor diye, gereksiz yere yoldaşımın kalbini kırmaya **değer mi?** Zamanı gelir ikna eder sigarayı da bıraktırırım! Yüksek sesle konuşuyorsa, bırak kardeşim konuşsun, dolmuş adam konuşuyor, yoldaşım bana bağıramayacak da **kime bağıracak?** Ben ona zamanla alçak sesle konuşmasını da öğretirim. Yoldaşım "işi varmış" geç gelmiş, bu yüzden aşağılanmayı hak etti mi? **Etmedi.** Ben ona süreç içinde saatinde gelmesini de öğretirim. Yoldaşım görevini yine tam ve zamanında yapmamış, olsun. Bunun için birbirimizi yemeye **değmez!** Ben ona zamanla görevini tam ve eksiksiz yapmasının gerekliliğini de kavratırım. Yeter ki o, öğrenmeye, özeleştiriye açık olsun. **Yeter ki yoldaşlarımızı sevelim, yoldaşlarımıza güvenelim**. Yapılan hataların arkasında hemen bir artniyet veya önyargı aramak yerine gidip onlarla veya diğer yoldaşlar ile birlikte **konuşalım**. Hataları, zaafları aşmanın yolları üzerine kafa yoralım. Bu konuda birbirimize **yardımcı olalım**. **Unutmayalım yoldaşlarımız sıradan insanlar değildir!**

Biz, sınıfsız, sömürüsüz, savaşsız bir dünya kurmak amacıyla **kolkola yürüdükçe**, aynı heyecanla **"Enternasyonal"i söyledikçe**, bu bilinçle saflarımızı sıklaştırdıkça aşamayacağımız sorun yoktur!

Bu mücadelede **en yakınlarımız** tüm hata ve zaaflarına rağmen **yoldaşlarımızdır. Yoldaşlarımıza bir de bu gözle bakalım ve onları sevip koruyalım! Çünkü bu mücadelenin en değerli neferleri onlardır!**

BİZ YOLDAŞLARIMIZI SEVMELİYİZ DE!

Mayıs 1995

KONUT SORUNU ÜZERİNE

Konut, ya da barınma gereksinimi, insanın temel ihtiyaçları arasında yer aldığı için, insanlık tarihi boyunca çeşitli biçimler alarak sorun olarak ortaya çıkmıştır. Ama sorunun emekçi sınıflar açısından yer yer konut yokluğu biçiminde yakıcı bir sorun haline gelişi sanayi devrimi sürecinde, yeni oluşan işçi sınıfının kentlere akın etmesiyle olmuştur. Özellikle 19. yüzyılda Avrupa kentlerinde, sağlıksız ve yetersiz konut koşulları, yalnızca sosyalistlerin değil, endüstri işçilerinin verimliliğini etkileyen bir sorun olarak yer yer "işçi dostu" patronların bile ilgisini çekmiştir. Sanayi kentinin fabrika ve demiryolundan sonraki üçüncü temel unsuru, bakımsız konut yanında konut eksikliği / yokluğu anlamında konut darlığı olarak betimlenmiştir. Kapitalizmin gelişmesi, sanayinin kimi kentlere yığılması sonucu, konut eksikliği / darlığı had safhaya ulaşmıştır. Kentlerin fiziksel yapıları içinde en büyük pay konut alanlarına aittir. Buna rağmen konut darlığı oluşmaktadır.

Konut Nedir?

İnsanların en temel ihtiyaçlarından biri konuttur. Konut kapitalizmde yalnızca bir barınak değil, dayanıklı bir tüketim malı, toplumdaki kişiler ve aileler için bir güvence kaynağıdır. Kapitalzm şartlarında konut aynı zamanda bir yatırım aracı, emeğin yeniden üretildiği ve yaşam çevresinin şekillendiği bir yapı taşıdır. Konut kapitalizmde aynı zamanda özel bir metadır. İnsanların barınma ihtiyacını karşılayan bu meta diğer metalar gibi alınıp satıldığı gibi, bir çok halde "sahipleri" tarafından kiraya verilerek "işletilen"uzun süreli rant aracıdır. İnşaat Mühendisleri Odası konutun tanımını şöyle yapmaktadır:

"Konut, insanların barınma gibi temel ihtiyacını güvenli ve sağlıklı bir şekilde karşılayan, belli bir mekânsal büyüklüğü olan yapıdır. Konutu salt barınak gibi algılamak eksik kalacaktır. Bu nedenle tanımı biraz daha genişletmek, kavramın sınırlarına sosyal-ekonomik-siyasal-kültürel unsurlar katmak gerekmektedir. 'Konut, tarihsel gelişimi icinde doğa koşullarına, toplumun gelenek ve göreneklerine, siyasal yapının özelliklerine, üretim ilişkileri ve biçimine, nüfus yapısı ve özelliklerine, kentleşme tipine ve birçok başka sebebe bağlı olarak, dinamik bir ilişkiler toplamı' olarak da tarif edilebilir. "

(Bkz. http://www.imo.org.tr/resimler/dosya_ekler/2bbf1b6e8b94ae9_ek.pdf?dergi=143)

Kısacası konut, insanların yatıp kalktığı, iş zamanı dışında kaldığı ya da tüzel kişiliği olan bir kuruluşun bulunduğu ev, apartman gibi yerlere verilen addır. Konut nasıl tanımlanırsa tanımlansın, kapitalist sistemde büyük insanlık açısından sorun olduğu açıktır.

Modern Toplumda Konut Sorunu ve Ortaya Çıkışı

Emekçiler bütün sınıflı toplumlarda genellikle hep kötü, aşırı kalabalık ve

sağlığa aykırı mekânlarda yaşamışlardır. Bu anlamda yaşanılan mekânların kotülüğü, sağlıksızlığı vb. anlamında bütün sömürü toplumlarında emekçilerin için bir Konut sorunu olagelmiştir. Kapitalizmin gelişmesi sonucu oluşan modern toplumlarda konut sorunu, özellikle büyük kentlerde nüfus yığılması sonucu olarak, bir dizi ek görüntüsü ile birlikte konut eksikliği biçiminde yeni bir görünüm kazanmıştır. Modern kapitalist toplumda Konut sorunu denince akla ilk gelen konut eksikliği anlamında konut darlığıdır.

Friedrich Engels ve Konut Sorunu

1870'lerde Almanya'da artan sanayileşme, kentleşme sonucu işçi sınıfı da sayıca artmış ve sanayi şehirlerinde konut sıkıntısı ortaya çıkmıştı. Engels, bu dönemde Alman Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin merkezi organı olan Volksstaat için "Konut Sorunu Üzerine" başlıklı 3 ayrı makale yazdı. Engels'in *Konut Sorunu* adlı eseri, Proudhon'un sosyalizm adına savunduğu küçük-burjuva düşüncelerinin bir eleştirisidir. Engels, Proudhon, Proudhoncu reformist Dr. A. Mülberger ve burjuva sosyalisti olmakla itham ettiği Dr. Sax ile tartışır.

Engels 1872'de kaleme aldığı ve üç makaleden oluşan bu eserinde Marksizmin konut sorununa yaklaşımını özetlemektedir. Engels, sorunu şöyle tanımlar:

*"Bugünlerde basında öylesine büyük bir rol oynayan sözde konut darlığı, işçi sınıfının genellikle kötü, aşırı kalabalık ve sağlığa aykırı konutlarda yaşamalarını içermemektedir. **Bu** darlık günümüze özgü bir şey değildir; hatta bu, daha önceki bütün ezilen sınıflar karşısında farklı bir yere sahip olan modern proletaryaya özgü bir sıkıntı da değildir. Tam tersine, bütün ezilen sınıflar bütün dönemlerde oldukça aynı biçimde bu sıkıntıyı çekmişlerdir. **Bu** konut darlığına son vermek için bir tek araç vardır: işçi sınıfının egemen sınıflarca sömürüsüne ve ezilmesine tümüyle son vermek. Bu gün konut darlığı ile kastedilen, nüfusun ani bir şekilde kentlere akışı sonucu işçilerin kötü konut koşullarının kendine özgü bir şekilde yoğunlaşmasıdır; kiralardaki çok büyük artış, tek evlerdeki daha da büyük yoğunlaşma ve hatta bazıları için, yaşamak için bir yer bulma olanaksızlığıdır. Ve **bu** konut darlığından bu kadar çok sözedilmesi, yalnızca işçi sınıfıyla sınırlı kalmayıp aynı zamanda küçük-burjuvaziyi de etkilediği içindir.*

*Büyük modern kentlerimizde işçilerin ve küçük-burjuvazinin bir kısmının sıkıntısını çektiği konut darlığı, günümüzdeki kapitalist üretim biçimi sonucu ortaya çıkan sayısız **daha küçük**, ikincil kötülüklerden biridir." (Marks/Engels; Seçme Yapıtlar 2, Sol Yayınları, Temmuz 1977 Ankara, s.364-365)*

Engels, konut darlığının günümüze özgü bir şey olmadığını, bütün dönemlerde ezilen sınıfların konut sıkıntısını çektiğini anlatmaktadır. Engels'in de belirttiği gibi konut sıkıntısı bütün dönemlerde olmasına rağmen esas olarak kapitalizmle birlikte daha yoğun bir konut sıkıntısı ve konut sorunu ortaya çıkmıştır. Çünkü sanayinin gelişmesi ve merkezi kentlerde nüfusun yığılması beraberinde kırsal alandaki yoksul insanların iş için kentlere göçünü sağlamıştır. Engels'e göre konut darlığına son vermenin tek bir yolu vardır. İşçi sınıfı egemenlerin sömürü sistemine son vermediği sürece konut sıkıntısı ve darlığı sürecektir. Kapitalizmin dengesiz gelişmesi sonucu kır ile kent arasında büyük farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Büyük kent-

lere yığılma, kapitalist üretim biçiminin bir sonucudur. Engels 140 yıl önce konut darlığının nedenlerini şöyle anlatıyordu:

" O halde konut darlığı nereden geliyor? Nasıl doğdu? İyi bir burjuva olarak Herr Sax'ın, bunun burjuva toplumsal düzeninin zorunlu bir ürünü olduğunu, büyük emekçi kitlelerin yalnızca ücrete, yani varlıkları için ve kendi türlerinin korunması için gerekli geçim araçlarının miktarına bağımlı oldukları; makinelerin iyileştirilmesinin vb. sürekli olarak işçi kitlelerini işten attığı; şiddetli ve düzenli olarak yinelenen sınai dalgalanmaların bir yandan, büyük bir işsiz işçiler yedek ordusunun varlığını belirlediği ve öte yandan da zaman zaman işçi kitlelerini işsiz olarak sokaklara sürdüğü; işçilerin kitleler halinde büyük kentlerde, mevcut koşullarda onlar için doğan meskenlerden daha hızlı bir oranda yığıldıkları; dolayısıyla her zaman için, en kötü domuz ahırları için bile kiracıların mutlaka bulunacağı ve ensonu, ev sahibinin malından ev kirası şeklinde sağlayabileceğinin en fazlasını sağlamasının, yalnızca hakkı değil kapitalist olarak rekabet nedeniyle bir dereceye kadar da görevi olduğu bir toplumda zorunlu olarak varolacağını bilmesi düşünülemez. Böyle bir toplumda konut darlığı bir raslantı değildir; gerekli bir kurumdur ve ancak onun kaynaklandığı bütün toplumsal düzen temelden yeniden şekillendirildiği zaman sağlık vb. üzerindeki bütün etkileriyle birlikte ortadan kaldırılabilir. Ancak, burjuva sosyalizmi, bunu bilmek cesaretini gösteremez. Konut darlığının mevcut koşullardan doğduğunu açıklamaya cesaret edemez. Ve dolayısıyla, konut darlığını, insanoğlunun kötülüğünün, deyim yerindeyse ilk günahın bir sonucu olarak ahlâkileştirmekten başka açıklama yolu yoktur." (Engels, Konut sorunu, Marks-Engels, Eserler 2, s.389-390)

Engels, 140 yıl önce yazdığı makalede bugünkü durumu ve kapitalizmin yıkıntılarını çok iyi anlatıyor. Emile Sax 1869'da "*İşçi Sınıflarının Konut Koşulları ve Reformu*" adlı bir kitap yazar. Engels, konut sorununda Sax'ın kitabının burjuvazinin görüşlerini anlatan en iyi kitap olduğu tespitini yapar. Emile Sax, konut darlığı sorununun burjuva toplumsal sisteminin bir parçası olduğu olgusunu görmez. Engels, Sax ile polemikinde konut darlığı sorunun burjuva toplumsal sistemin bir parçası olduğunu belirtir ve kapitalizmin emekçi kitleleri nasıl yıkıntıya götürdüğünü anlatır.

Proudhon'cular Konut Sorununu Nasıl Çözüyor?

Proudhon, konut sorununun çözümüne dair bir öneri geliştiriyor. Bu öneriye göre kiracıların ödediği miktar ev taksidi olarak sayılacak ve kiracı ödediği miktara bağlı olarak ev üzerinde pay sahibi olacaktır. **Proudhoncuların konut sorununa getirdikleri çözüm, işçinin kendi evini almasıdır.** Bunu da oturduğu eve kira oder gibi taksitler şeklinde ödeyip, belli bir süre sonra evin değerinin tamamını ödeyince evin mülkiyetini elde ederek gerçekleştirecektir. Bu sistem günümüzdeki Mortgage tipi ev sahibi olmaya benziyor.

Dr. Sax da tıpkı Proudhon gibi işçilerin ev sahibi yapılarak yani küçük burjuvalaştırılarak sorunun çözüleceğini savunuyordu. Burjuva sosyalizmini savunan Dr. Sax, ücretli emek sistemine dokunmadan işçileri mülk sahibi yapmanın yollarını arar. Böylece toplumsal refah artacak ve sorunlar kapitalist sistem içerisinde çözülecekti! Dr. Sax işçileri mülk sahibi yapmanın önemini anlatırken, sorunu toprak sahibi olmak isteyen köylülerin

durumuna benzetir. İşçilerin içlerindeki mülk edinme dürtüsünün tatmin edilmesi gerektiğini savunur.

Bu görüşlere karşılık Engels haklı olarak, proletarya için birincil varlık koşulunun hareket özgürlüğü olduğunu belirtir. İşçilerin kendi evlerine sahip olmasının onların hareket özgürlüğünü kısıtladığını ve burjuvazinin ücretleri azaltması karşısındaki direncini kırmak anlamına geleceğini söyler. İşçilerin kendi evlerinin sahibi olmalarının onlara ekonomik bağımsızlık sağlayacağını, bir güvencelerinin olacağını, işsizlik halinde korunmuş olacaklarını savunanların tam bir hayal dünyasında yaşadıklarını, bir grev örneğinden yola çıkarak anlatır. Ayrıca işçilerin ev sahibi olmaları durumunda bile, patronların ücretleri düşürerek, artıdeğerlerini arttıracaklarını, böylece de bu işten yine en kârlı çıkacak olanların patronlar olduğunu belirtir. Sorunun çözümü konusunda Engels şunları söyler:

„O halde konut sorunu nasıl çözümlenecek? Günümüz toplumunda her hangi bir diğer toplumsal sorunun çözüldüğü gibi: arz ve talebin tedrici ekonomik ayarlanması ile, sorunu her zaman yeniden yaratan ve dolayısıyla çözüm olmayan bir çözüm ile. Bir toplumsal devrimin, bu sorunu nasıl çözeceği, yalnızca her durumdaki özel koşullara dayanmamaktadır, ama aynı zamanda, en önemlilerinden biri, kent ve kır arasındaki çelişkinin ortadan kaldırılması olan, çok daha geniş kapsamlı sorunlarla da ilgilidir. Gelecekteki toplumun düzenlenmesi için ütopik sistemler yaratılması bizim görevimiz değildir, sorunu burada ele almak son derece boş olacaktır. Ancak bir şey kesindir; rasyonel kullanımı varsayımıyla, büyük kentlerde, herhangi bir gerçek "konut darlığını" anında giderecek mesken için yeterli bina zaten vardır. Bu doğal olarak, ancak, mevcut sahiplerin mülksüzleştirilmesiyle, yani onların evlerine evsiz işçileri ya da bugünkü evlerinde aşırı derecede kalabalık olan işçileri yerleştirerek olabilir. Proletarya, siyasal güç kazanır kazanmaz kamu çıkarları uğruna alınacak böyle bir önlemin uygulanması, mevcut devletçe yapılan diğer kamulaştırmalar ve yerleştirmeler kadar kolay olacaktır." (Engels, Konut sorunu, Eriş Yayınları, sayfa 34)

Engels'in söylediklerine yorum yapmaya fazla gerek yok. Gerçek anlamda konut sorunun çözümü bir devrim sorunudur. Kapitalizmin egemenliğine son verilmediği sürece, konut sorunu ve darlığı varolmaya devam edecektir. Kapitalist sistemde üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet insan yaşamını tehdit etmektedir. Milyonlarca konut boş olarak tutulurken, milyonlarca insan başını sokacak bir çatıdan yoksun durumda yaşıyor. Burjuvazinin üretim araçları üzerindeki egemenliğine son verilecek ve üretim araçları toplumun malı haline getirilecektir. Sosyalizmin inşası ile kır ile kent arasındaki farklılık ortadan kaldırılacak ve böylelikle kentlere yığılmanın nedenleri ortadan kaldırılacaktır.

Burjuvazi Sorunu Nasıl Çözüyor?

Proudhon'un savunduğu ve burjuvazinin de bugün uyguladığı konut sorunu şöyledir: 'Mortgage' sistemi ya da Türkçe ifade edecek olursak ipotekli kredi sistemi ile herkes ev sahibi olacak! Yani uzun yıllara yayılan banka kredileriyle, kişinin dilediği evi kira öder gibi satın alması, ama taksitler bitene kadar evin bankanın ipoteği altında olması. Böylece herkes ev sahibi olacak ve sorun çözülecek! Çeşitli ülkelerde, farklı biçimlerde olsa da aynı öze dayanarak uygulanan bu sistem, her şeyden önce ev sahibi olmak isteyenle-

rin düzenli bir işi ve geliri olmasını öngörüyor. Örneğin bir işçi, eğer gelir düzeyi yeterli görülüyorsa, almak istediği evi bankaya ipotek ettirerek, aldığı banka kredisini uzun yıllara yayılan taksitlerle geri ödüyor. Genelde taksit miktarı kira miktarına yakın bir bedel olarak tutuluyor. Ama en ufak bir geri ödeme gecikmesinde, işçinin gözünün yaşına bakılmaksızın sistemin çarkları işlemeye başlıyor. Ücrete, eşyalara koyulan hacizlerle banka parasını tıkır tıkır alıyor. Bunlar da yetmedi mi? O zaman işçi kapı dışarı ediliyor ve evine el konuluyor.

Kapitalizm güya 'Mortgage' sistemi ile herkesi ev sahibi yapmaya çalışıyor! Ama kapitalizm denilince akla devrevi krizler geliyor. Çünkü krizler kapitalizmin yol arkadaşıdır.

Kapitalizm 'Mortgage' sistemi ile işçileri ev sahibi yapıyor ve belli bir süre boyunca işçi pek bir ödeme zorluğu çekmiyor. Ardından, kapitalizmin devrevi krizi patlak veriyor. İflaslar birbirini kovalıyor ve kapitalistlerin ilk yaptıkları şey üretimi kısmak ve işçileri işten atmak oluyor. İşsiz kalan işçiler, belki aylarca hiçbir iş bulamayabiliyor. Bu sırada elde avuçta ne varsa tüketiliyor, satılabilecek eşyalar satılıyor, tüm bu çabalar kredinin geri ödemesinin sürdürülmesine yetmiyor. Eşyalara konan hacizlerin ardından, banka eve el koyuyor ve işçi, ailesiyle birlikte sokağa atılıyor. Pek çok aile bu gerginliğe dayanamıyor ve kapitalizmin zaten pek de güçlü kılmadığı ipler kopuveriyor. ABD'nin en büyük yatırım bankaları Lehman Brothers, Fanie Mae ve Freddie Mac geri dönüşü riskli konut kredileri veriyorlardı. Verilen konut kredilerinin geri ödenmemesi sonucu bu yatırım bankaları battı.

Kapitalist sistemde ortalama bir işçinin ev sahibi yapılmasının bir boyutu daha var. 'Mortgage' sistemi yalnızca evleri değil, insanların hayatlarını da ipotek altına almaktadır. Geri ödemeleri yapamayacağı ve evsiz kalacağı korkusunu yaşayan işçi, işten atılmamak için tam bir köle gibi işverene bağlanmaktadır. Uzun çalışma saatleri, tatillerin sınırlanması, ücretlerin düşürülmesi, sağlık sigortasının kuşa çevrilmesi, yani her türden saldırıya boyun eğmek zorunda hissetmektedir kendini. Diğer yandan, çoğunlukla eşlerin her ikisi birden çalışmaktadır ve ancak bu gelirler toplamı hesaplanarak ev gibi büyük bir borcun altına girilmektedir. İşte ikinci bir kapan da buradadır. Evden olmamak için, ister mutlu olunsun ister olunmasın, 'kutsal' aile kurumunu sürdürmek her iki taraf için de bir zorunluluktur. Aksi takdirde haciz memurlarının kapıda görünmesi an meselesidir. Böylece, bin bir zorlukla satın alınmaya çalışılan ev, işçiyi sisteme boyun eğmeye zorlamanın bir aracı haline gelmektedir.

AA-KK/T'de Konut Sorunu

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİGM), 2008 verilerine göre; Türkiye genelinde 15 milyon 514 bin 953 konut, bir milyon 427 bin 860 özel iş yeri, 304 bin 548 kamu iş yeri, 546 bin 454 yazlık-mevsimlik, 318 bin 676 inşaat, 245 bin 391 imara açılan arsa, 851 bin 759 tahsis arsa,13 bin 651 geçici numaralama (çadır, baraka, afet bölgesindeki geçici konutlar ve karavanlar) ve 4 milyon 147 bin 554 arsa var.

TÜİK 2011 kurumsal olmayan nüfusun yaşam koşullarına ilişkin verilerine göre; yüzde 60,8'i kendilerine ait konutta oturuyor. Yüzde 22,4'ü kiracı. Yüzde 42,2'sinin konutunda "sızdıran çatı, nemli duvarlar, çürümüş pencere çerçevesi ve benzeri" sorunlar söz konusu. Yüzde

42,9'unun oturduğu konutta "izolasyondan dolayı ısınma sorunu" yaşanıyor.

Yüzde 59,3'ünün hanesinin taksit ödemeleri ve borçları (konut alımı ve konut masrafları dışında) bulunmakta, bu borç ödemeleri yüzde 29,3'ünün hanesine "çok yük" getiriyor.Yüzde 87,4'ü "evden uzakta bir haftalık tatili", yüzde 62,5'i "beklenmedik harcamalarını" ve yüzde 82,1'i "yıpranmış ve eskimiş mobilyalarını yenileme ihtiyacını" ekonomik nedenlerle karşılayamıyor. Yüzde 60,5'i "iki günde bir et, tavuk ya da balık içeren yemek" yiyemiyor. Yüzde 37,8'i evin ısınma ihtiyacını "yeterince" karşılayamıyor. Yüzde 43,9'u "yeni giysiler" alamıyor. (Bkz. http://www.tuik.gov.tr)

31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla Türkiye nüfusu 74.724.269 kişidir. 2011 yılında Türkiye'de ikamet eden nüfus bir önceki yıla göre 1.001.281 kişi artmıştır. Nüfusun % 50,2'sini (37.532.954 kişi) erkekler, % 49,8'ini (37.191.315 kişi) ise kadınlar oluşturmaktadır. Ülke nüfusunun % 76,8'i il ve ilçe merkezlerinde yaşamaktadır.Toplam nüfusun % 76,8'i (57.385.706 kişi) il ve ilçe merkezlerinde ikamet ederken, % 23,2'si (17.338.563 kişi) belde ve köylerde ikamet etmektedir. (Bkz. http://www.tuik.gov.tr)

Yukarda verdiğimiz verilerden yola çıkarak kimi saptamalar yapabiliriz. TÜİK'in en son verilerine göre AA-KK/T'de nufusun %76,8'i il ve ilçe merkezlerinde yaşamaktadır. Konut sorunu toplumsal bir sorundur. Konut darlığının temel nedeni de sistemin kendisidir. Gelir dağılımının adaletsiz olması, konut açığının çoğalmasının temel nedenidir. Üretim araçlarına küçük bir azınlığın sahip olması sonucu, nüfusun büyük çoğunluğu yoksulluğun pençesinde kıvranmaktadır. Kent ile kır arasındaki farklılık sonucu, nüfusun büyük bölümü ekonomik nedenlerden dolayı büyük kentlere akın etmektedir.

Antakya Arabistan-Kuzey Kürdistan/ Türkiye'deki kentleşme süreci çok partili döneme geçiş ile birlikte artmaya başlamıştır. 1927'de yapılan ilk nüfus sayımına göre, kırda yaşayan nüfus oranı % 75.8'dir. Kentlerde yaşayan nüfusun oranı ise % 24.2'dir. 1950'de yapılan nüfus sayımına göre, kırda yaşayan nüfusun oranı % 74.96 kentlerde yaşayan nüfusun oranı ise % 25.04'tür. 1950'den sonra köy-kent arasındaki denge oranları hızlı bir şekilde değişmeye başladı. 1950'de belirgin hale gelen nüfus patlaması hemen hemen aynı yıllarda oluşan bir kentleşmeyi doğurdu. Kapitalizmin çarpık ve dengesiz gelişmesi, sanayileşmenin kent merkezlerine yığılması, yoksulluk ve şiddet gibi nedenler göç olgusunu artıran sebeplerdir. Göçle gelen ve kente tutunma çabası içinde olan nüfus için ilk durak gecekondular olmuştur. Yoksulluğun artmasıyla birlikte, görece kolay erişim ve düşük maliyet, gecekondulaşmanın da artarak sürmesine neden olmuş, kentlerin çevresi bir dönem adeta gecekondu kuşakları ile örülmüştür.

Kırdan kente göç olgusunun kimi nedenleri vardır. Kırda hızlı nüfus artışıyla toprakların bölünmesi ve ailelerin geçimini karşılayamaması, yoksulluğun artması sonucu kentlere göç olgusu yaşanmaktadır. Toprağın erozyonla verimsizleşmesi, makineli tarımın gelişmesi ve kırsal kesimde iş gücüne duyulan ihtiyacın azalması, kırsal kesimde iş imkânlarının sınırlı olması, kentlerde sanayinin gelişmiş olması ve iş imkânlarının kıra oranla fazla olması sonucu kentlere yoğun göç akını yaşanmaktadır. Kuzey Kürdistan'da köylerin boşaltılması sonucu milyonlarca insan zorunlu olarak büyük kentlere göç etmek zorunda kalmıştır.

AA-KK/T'de Burjuvazi Konut Sorununu Nasıl Çözüyor?

Devlet, 1924'lerden sonra çeşitli dönemlerde toplu konut üretimine girişiyor. Fakat Türkiye'de konut yapımı incelendiğinde esas olarak iki büyüme dönemi yaşandığı görülmektedir. Birinci dönem 1982-1988 arası dönem. Bu dönemde ülke genelinde yapımına başlanan yeni bina sayısı 1982'de 54.361'den, 1988'de 139.995'e yükselmiştir. (veriler: TÜİK) İkinci dönem ise 2001 krizi sonrası ve 2008 krizine kadar olan dönem. Bu dönemde ülke genelinde yapımına başlanan bina sayısı 2002'de 43.430'dan, 2006'da 114.204'e, 2007'de 206.659'a çıkmıştır. (veriler: TÜİK) 2008 krizi ile biraz durgunluğa giren inşaat sektörü şu anda yine canlanmaya başlamıştır. Her iki dönemde de devlet, gerek yaptığı doğrudan ve dolaylı yatırımlar gerek yasal ve yönetsel düzenlemeler ile inşaat sektöründeki büyümeyi desteklemiştir. Birinci büyüme döneminde kurulan Toplu Konut İdaresi (TOKİ) ve oluşturulan toplu konut fonu ile devlet, kentlerde konut üretimini teşvik etmek ve desteklemek amacıyla çeşitli konut projelerine, konut üreticilerine ve konut kooperatiflerine ucuz kredi ve finansman sağlamıştır. Örneğin 1984-1995 yılları arasında yaklaşık olarak bir milyon konuta; toplu konut fonu uzerinden kredi desteği sağlanmıştır. (Veri: Türel A. 1996) (Bu alıntı tam olarak nerden Henri. Aşağıda yazılanlar yorum mu alıntı mı belli değil))Toplu konut idaresi ve fonundan sağlanan destek, ülkede toplu konut üretiminin yaygınlaşmasına, büyük inşaat firmalarının ve kooperatiflerin konut üretimindeki etkinliğinin artmasına yol açmıştır. Büyük ölçekli inşaat firmaları ile konut kooperatiflerinin orta ve orta-üst gelir gruplarına yönelik konut üretimi yapması, devleti TOKİ eliyle düşük gelir gruplarına yönelik konut projeleri geliştirip uygulamaya yöneltmiştir.

1980'lerdeki büyümeye etki eden devlet müdahaleleri arasında bazı yasal düzenlemeler de yer almaktadır. Bunlar arasında imar afları dikkat çekicidir. 1984'de yürürlüğe konulan imar afları, büyük kentlerin gecekondu bölgelerinde, gecekonduların apartmanlara dönüşümünü ve dolayısıyla yapım faaliyetlerini arttırmıştır. İmar afları kapsamında verilen inşaat ruhsat sayısı 1984'de 40.000'den, 1987'de 110.000'e çıkmıştır. 1985'de yürürlüğe konan ve halen yürürlükte olan 3194 sayılı imar kanunu ile merkezi yönetimin sorumluluğunda olan imar ve planlama yetkileri çok büyük oranda yerel yönetimlere devredilmiştir. İmar afları büyük mali ve siyasi rantlar yaratmanın yanında, emekçilerin bir bölümünün "ev" sahipliği yoluyla düzene daha fazla bağlanmasını, diğer yandan gecekondu kuşaklarında da önemli bir dönüşümü beraberinde getirmiş, gecekondu sorununun çözümlenmesinde belirleyici rol oynamıştır.

2002 yılı sonrası yaşanan büyüme döneminde de benzer süreçler yaşanmıştır. Bu dönemde de devlet, inşaat sektöründeki büyümeyi teşvik edecek ve destekleyecek çok sayıda yasal ve yönetsel düzenlemeyi yürürlüğe koymuştur. Bu düzenlemelerin önemli bir kısmının odağında yine TOKİ vardır. Birinci dönemin aksine bu dönemde TOKİ, konut projelerine ve üreticilerine finansman desteği sağlayan bir kurum olmaktan çıkmış, inşaat sektörünün en önemli aktörlerinden birisi haline gelmiştir. 2002-2008 yılları arasında TOKİ'nin faaliyet alanlarını genişleten ve kaynaklarını arttıran 14 adet yasal düzenleme

yapılmıştır. Bu düzenlemeler sonucunda TOKİ konut ve arsa üretiminde tek yetkili kurum haline getirilmiştir. TOKİ, pek çok belediye ve özel firma ile işbirliği içinde kentsel yenileme ve dönüşüm projeleri ile 'kaynak yaratma' adı altında kentsel projelere girişmiştir.1984-2003 yılları arasında 19 yılda Toplu Konut Fonu'nun da imkânlarıyla; Emlak Bankası'ndan da devralınan 7.852 konut ile birlikte toplam 43.145 konut üretilmiştir. 549 bini 1989 sonuna kadar olmak üzere 940 bin konutun üretimine kredi desteği sağlanmıştır. 2003-2012 arasında 531.201 konut üretilmiştir. (bkz. http://www.toki.gov.tr/)

TOKİ de güya 'Mortgage' sistemi ile evi olmayanları ev sahibi yapmaktadır. Ancak TOKİ imzalı her konutun altında altyapı sorunları vardır. Bu kurumun birçok yolsuzluğa karıştığı medyada yer almıştır. TOKİ, konut yapımında kalitesiz malzeme kullanmakta, yeterli çevre düzenlemesi yapmamaktadır. TOKİ'nin evlerinin bir bölümü bir kaç yıl sonra harabeye dönüşmektedir.TOKİ'nin amacı konutu olmayanlar için konut yapmaktır. Ancak yapılan konutların bir çoğunda eş, dost, yakın akraba ve yandaşlar ikamet etmektedir.

TOKİ'nin konut planlaması ve tasarımı, büyük ölçüde basmakalıp, her türlü konum ve çevrede yinelenen ve birkaç yüzeysel detaydan başka değişikliği olmayan, standart birkaç plan düzeyine dayanmaktadır. Konutların mimarisi düşük vasıflı hizmete dönüştürülmüştür.

Üretilen konut politikalarının daha sağlıklı yapılaşmayı, kaynakları zenginleştirmeyi amaçlayan unsurlar taşıması gerekir. Toplu konut ve uydu kent alanlarının kentlerle ilişkileri, ulaşım sorununun çözümü, çevre düzenlemesi vb. planlaması tüm kenti kapsayacak şekilde ele alınması gerekir. Oysa AKP hükümeti ve TOKİ planlamayı tüm kenti kapsayacak şekilde ele almamaktadır. Kent planlaması ve mimarisi, kent kimliğine etki eden en önemli unsurlardır. Konut sorununun bu boyutta ele alınması gerekir. Bu açıdan bakıldığında mimari projelerin önemi ortaya çıkmaktadır. Mimari projelerde özgün ve ekonomik tasarımın önemi artmaktadır. TOKİ konutlarını incelediğimizde yapıların tek proje gibi her kentte birbirine benzer şekilde yapıldığını görüyoruz. Konut, doğaldır ki, kent kimliğinin yalnızca bir parçasıdır.Yaşam alanlarının yer alacağı alanların konut alanı olarak belirlenmesi, doğal kültürel değerlerin tahrip edilmesi ve tarım toprakları üzerine konutların yapılması, kentlerin betonlaşmasına yol açacaktır. Egemen sınıfların yaptığı tam da budur.

Gecekondu bölgeleri, kentlerin genişlemesiyle birlikte merkezi ve rantı yüksek bölgeler haline geldi. Doğal olarak bu semtler, burjuvazinin iştahını kabartıyor ve yağlı yatırım alanları haline getirilmek isteniyor. Hakim sınıflar gecekondu bölgelerinde yaşayan binlerin barınma sorunlarıyla zerrece ilgilenmiyorlar. Onlar 'kentsel dönüşüm' adına buralarda yaşayan yoksul insanları giderek daha gözden uzak bölgelere sürmek, zenginlerin göz zevkini bozmalarını engellemek istiyorlar. TOKİ ve büyükşehir belediyeleri başta olmak üzere birçok belediye gecekondu alanlarını yıkmakta veya gecekonduların iyileştirilmesi adına projeler hazırlamaktadır. Bu projelere AB, Dünya Bankası ve uluslararası kredi kuruluşları destek vermektedir. 'Kentsel dönüşüm projeleri' iyileştirmeyi değil, yıkıp yeniden yapmayı esas almaktadır. Bu durum ise kentsel rantı artırmakta ve artan bu rantın yeniden paylaşımı

gündeme gelmektedir. 'Kentsel dönüşüm projeleri'yoksulların konut sorununun çözümüne yönelik ortaya konulmuş projeler değildir. Bu kavram altında gündeme getirilen tüm projelerin ortak özelliği, ister konut isterse ticaret alanı olsun orta ve üst gelir grubuna yönelik olmalarıdır.

Sovyetler Birliği'nde Konut Sorunu Nasıl Çözüldü?

Çarlık Rusyası döneminde milyonlarca emekçinin ev ve barınma koşulları, bırakalım kültürlü bir yaşantı sürdürmeyi, insanca yaşamayı bile imkânsız kılıyordu. İşçi konutlarında ne ışık, ne su, ne de kanalizasyon mevcuttu. Emperyalist savaş, işgal ve iç savaş döneminde, feodal-burjuva Rusya'nın zaten çok geri olan belediye hizmetleri tamamen çöküntüye uğramıştı. Emperyalist savaşın başlamasından iç savaşın bitmesine kadar olan zaman diliminde, yani yedi yıl boyunca, şehirlerde hemen hiç konut inşa edilmedi. İç savaşın sona ermesinden sonraki uzun bir dönemde, sosyalist devlet komünal iktisadın yeniden inşa edilmesi görevine el atamayacak durumda idi.

Ekim Devrimi'ni izleyen iç savaş ve müdahale döneminde proleter devletin uyguladığı politikaya 'Savaş Komünizmi' adı verildi. Bu politika 1918'den 1921 yılına kadar, yerini 'Yeni Ekonomik Politika'ya bırakana dek sürdürüldü. Ülkenin iç savaş içerisinde kavrulduğu, sosyalist ekonominin inşasına başlanmasının olgu olarak mümkün olmadığı 'Savaş Komünizmi' dönemini belirleyen, para ekonomisinin yerine ürün değişiminin konması, köylülerin ürün fazlasını devlete teslim etme mecburiyeti, çalışabilir yaştaki kadın-erkek her bireye çalışma zorunluluğunun getirilmesi gibi tedbirlerdi.

Ekim Devrimini izleyen yıllarda feodal aristokrasinin ve burjuvazinin el konulan evlerine işçi ve emekçiler yerleştirildi. Devrimden sonraki ilk yıllarda sadece Moskova'da, eskiden kenar mahallelerdeki yatakhanelerde kalan yarım milyondan fazla işçi, eskiden zenginlere ait iyi bir şekilde döşenmiş evlere yerleştirildi. Özellikle Moskova ve Petersburg gibi büyük şehirlerde bir 'komün hareketi' geliştirildi. Eski ev idaresinin yerine ev komünlerinin ve çeşitli yaşam biçimlerinin geçirilmesini programatik olarak hedefleyen komünistler bu gelişmeyi destekliyor ve teşvik etmeye çalışıyorlardı. Komün evlerine ilgi duyulmasının en önemli nedenlerinden biri, işçi ve emekçilerin yaşam koşullarıydı. İnsanların bilinçli çabası değil de, şartların zorlamasıyla kurulan bu tür komün evlerinde gerçek anlamda bir kollektif yaşamın gelişmesi oldukça zordu. Bu tür komün evlerinin önemli bir bölümünde ortak yaşam, insanların aynı çatı altında kalmasıyla sınırlıydı. Ama tabii ki, gerçek kolektif yaşantının yürütüldüğü örnek komünler de mevcuttu.

Maddi koşullar biraz iyileştiğinde ve olanaklar bulunduğunda insanlar komün evleri yerine kendilerine ait kiralık evleri yeğlemeye başladılar. Komünist partisi ve Sovyet devleti ancak 1926'dan sonra yeni konutlar inşa etme sorununa el atmaya başladı. Eski konutların onarımının yanı sıra büyük ev komplekslerinin yapımına ağırlık verildi. Komün evleri için gönüllülük esası temel alındı. Süreç içerisinde 'koridor sistemi'ni temel alan konutların inşasından vazgeçildi. 'Koridor sistemi'nden anlaşılması gereken, aynı katta oturanlar için tek mutfağın mevcut olduğu apartmanlardı.

Daha 1930'lu yıllarda Sovyetler Birliği emekçilerin günlük hayatındaki kazanımlar açısından en gelişmiş kapitalist ülkeleri çoktan geçmişti. Sovyetler Birliği'ndeki politikanın temelinde, kapitalist ülkelerdeki kâr ilkesinin tersine, emekçi yığınların sürekli yükselen maddi ve manevi ihtiyaçlarının en iyi biçimde tatmin edilmesi ilkesi yatıyordu. Kuşkusuz Sovyet iktidarının Çarlık Rusya'sından devraldığı geriliği bir anda ve bir vuruşta aşması mümkün değildi. Otuzlu yıllara gelindiğinde örneğin konut sorunu henüz tam olarak çözülememişti. Fakat büyük atılımlı gelişme temposu, gerçekleştirilen muazzam inşa kazanımları, emekçilerin yaşam standartında kısa sürede gelinen nokta vb. sosyalizmin üstünlüğünü herkese her gün yeniden kanıtlıyordu.

SSCB'de konut belli bir plana göre yapılıyordu. Konut ve şehir planlarının hazırlanmasında uzmanlar çalışıyordu. Planlama yapılmadan ve konunun uzmanlarının onayı alınmadan hiçbir inşaat projesi yapılamıyordu. Tarih ve kültür varlıkları koruma altında idi. Sosyalizmin inşasına paralel olarak kent ve kır arasındaki farklılıklar giderek azalıyordu. Her şehirde çok sayıda parklar, yeşil alanlar bulunuyordu. Nüfusu bir milyonu geçen şehirlere metro yapılması kural idi. Nüfusu 100 bini geçen her şehre tiyatro ve bale binası yapılması gerekiyordu. Kentlerin nüfusları da kontrol altında idi. Bir şehrin nüfusunun o şehrin altyapısının kaldıramayacağı kadar artmasına izin verilmiyordu. Sanayi kuruluşlarının ülkenin her tarafına dengeli dağılması sağlanıyordu. Böylece nüfusun belli başlı şehirlerde yığılması önleniyordu. SSCB'nin ilk iki şehri Moskova ve Leningrad idi. SSCB'de üçüncü büyük şehir Novosibirsk idi. Novosibirsk adından belli olduğu gibi Sibirya'da idi. Bu şehir tamamen Sovyet iktidarının ürünü idi. Burası büyük sanayi kuruluşlarının yanı sıra ülkenin en büyük akademik merkezlerinden birine ev sahipliği yapıyordu. Onlarca üniversite, enstitü vb. bilimsel araştırma kurumu vardı.

Konut Hakkı En Temel İnsan Hakkıdır.

Konut hakkı yerleşme özgürlüğü eksenine dayanır. Konut hakkı ve yerleşme özgürlüğü iki temel insan hakkıdır. Yerleşme özgürlüğü, insanların serbestçe yer değiştirmeleri, istedikleri yerlerde ikamet etme, konutunu seçip yerleşme ve yaşam tercihlerinde özgürce karar verme anlamına gelir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne göre, *"Herkesin bir devletin toprakları üzerinde serbestçe dolaşma ve oturma hakkı vardır"*(m. 13/1), *"Herkesin kendisinin ve ailesinin sağlık ve refahı için beslenme, giyim, konut ve tıbbi bakım hakkı vardır" (m.25/1)* Birçok uluslararası sözleşmeye ve ülkelerin anayasalarına konu olan bu haklar ne yazık ki sadece kağıt üzerinde kalmaktadır. Konut hakkı güvence altına alınmadan, yerleşim özgürlüğü ezilenler açısından pek bir anlam ifade etmez.

Konut hakkı, sadece barınma hakkından ibaret değildir. Konut hakkı, asgari niteliklere sahip, uygun ve yeterli konutu gerekli kılar. Yaşam kalitesinin gerçekleşebildiği bir konut, belli çevresel koşullardan bağımsız olarak düşünülemez. Konut hakkı, sadece yerleşme özgürlüğünün alt yapısını oluşturmakla sınırlı değildir. Konut hakkı güvence altına alınmadan, konut dokunulmazlığının, sağlık hakkının bir anlamı kalmayacağı gibi, çevre ile uyum ve planlı bir kentleşme de mümkün değildir. Bu nedenle, konut

hakkı en temel insan hakkıdır. Konut hakkı temeldir, kalkış noktasıdır; varış yeri ise insanca yaşamdır. İnsanca bir yaşam, ancak konut hakkı temeli üzerinde kurulabilinir. İnsanca bir yaşam, yerleşme özgürlüğünü gerekli kılar.

1982 faşist Anayasanın 23. maddesinde "*Herkes, yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir"* tespitleri yer almaktadır. "Konut Hakkı" başlıklı bölümünün 57. maddesinde ise, *"Devlet, şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeten bir planlama çerçevesinde, konut ihtiyacını karşılayacak tedbirleri alır, ayrıca toplu konut teşebbüslerini destekler"* denilmektedir. Bu tespitlerde kağıt üstünde "yerleşme özgürlüğü" savunulmakta ve devletin konut ihtiyacını karşılama görevine sahip olduğu ifade edilmektedir. Yukarda kapitalizmin çarpık ve dengesiz gelişmesi ve sanayinin kimi şehirlere yığılması sonucu, kentlerin adeta yaşanmaz hale geldiği ve betonlaşmanın kentleşmenin temel sorunu olduğunu anlattık. T.C. devleti güya konut sorununu toplu konutlar yaparak gidermeye çalışmaktadır.

Konutlarda, içme suyu, mutfak yakıtı, ısıtma, aydınlatma, temizlik, gıda muhafazası, atık ve artıkları boşaltım sisteminin olması gerekmektedir. Konut oturulabilir olmalıdır. Konut, sağlık için diğer tehlikelere karşı koruyucu olmalıdır. İkamet edenlerin beden güvenliği güvencede olmalıdır. Konutlar, iş olanakları, sağlık hizmetleri, eğitim kurumları ve diğer sosyal hizmetlerin bulunduğu yerde olmalıdır. Konut hakkı, uluslararası sözleşmelerde ve anayasada dile getirilen özellikleri kapsamına alan konuta sahip olmayı ifade eder.

Konut hakkı ile kimi öteki haklar arasındaki ilişki, uluslararası sözleşmelerde ve Anayasa da formüle edilmektedir. İnsanca bir yaşam düzeyine sahip olma hakkı ile konut hakkının birlikteliği sözkonusudur. Konut hakkından ayrılmaz hakların başında sağlık hakkı, doğayla uyumlu yaşam hakkı ve arazi üzerindeki haklar gelmektedir. Birliktelik ya da sıkı ilişki, insan haklarının birbirinden ayrılmaz karakterinin konut hakkında somutlaştığını göstermektedir. Farklı nitelikli görünen birçok hak ile konut hakkı arasında yakın ilişki vardır. Buraya kadar konut hakkı ve barınabilir bir konutun nasıl olması gerektiğini anlattık. Bu anlattıklarımızın ülkelerimizde bu sistem içerisinde gerçekleştirme imkânı yoktur. Bu anlamda da konut hakkı ve konut sorunun gerçek çözümü bir devrimi gerektirmektedir.

Konut Sorunu Nasıl Çözülür?

Partimizin 9. Kongresi'nde karara bağlanan programımızın konut sorunu ile ilgili maddesi şöyledir:

"52. Halk demokrasisi devleti, geniş çaplı bir yeniden yapılandırma planı çerçevesinde emekçiler için sağlıklı, insanca yaşanabilecek toplu konutlar yaratmak, var olan çarpık yapılaşmayı yıkmak yoluyla, çarpık şehirleşmenin önüne geçecektir.

Halk demokrasisi devleti, kırlık alanlarda sanayinin geliştirilmesi, bu alanlarda da insanca yaşanacak konut yapımı faaliyetleri ile kır ile kent arasındaki ayrımı giderek ortadan kaldırmaya yönelecektir." (Bkz. Bolşevik Partizan, Sayı 157, Sf. 72)

9. Kongrede karara bağlanan programımızda, konut sorunu bağlamında söylenenlerin içeriğini biraz daha açmak istiyoruz. Konut sorununun gerçek çözümü sosyalizmdedir. Konut sorununda da bugünkü sistemde belli iyileştirmeler, belirli çözümler için mücadele etmemiz gerekir. Yürütülen mücadeleye rağmen

bu sistemde konut sorununa tam olarak köklü bir çözüm getirilemez. Faşist Türk devleti yıkılmadığı sürece konut sorunu da gerçek anlamda çözülemez. Diğer pek çok sorunda olduğu gibi konut sorununun çözüm yolu demokratik halk devrimidir.

Halk demokrasisi devleti, çevre düzenlemesi ve doğayı tahrip etmeyen, sağlıklı ve güvenli konutlar inşa etmeyi temel alır. Halk demokrasisi devleti, konut sorununu kırsal ve kentsel yerleşme, üretim ve toprak düzenlerinden bağımsız ele alamaz. Halk demokrasisi devleti, belirli bir plan dahilinde işçiler ve emekçiler için toplu konutlar yapar. Bu konutların sağlıklı, depreme dayanıklı konutlar olmasına dikkat eder. Halk demokrasisi devleti, halkın barınma hakkını en temel insan hakkı olarar görür ve güvence altına alır. Halk demokrasisi devleti, kent ile kır arasındaki farklılıkların ortadan kaldırılması için çalışma yürütür. Halk demokrasisi devleti, kentlere göçün engellenmesi için tedbirler alır. Bunun için de sanayinin belli merkezlere değil, ülke genelinde inşa edilmesi için planlı bir siyaset izler.

Proletarya önderliğinde iktidarı aldığımızda yani halk demokrasisi devletinde biz nasıl bir çözüm getireceğiz? Öncelikle büyük burjuvazinin tüm mülklerine derhal el koyacağız. Büyük burjuvazinin konutlarını kamulaştırıp bu konutlara işçi ve emekçileri yerleştireceğiz. Küçük mülk sahiplerinin konutlarına dokunulmayacaktır. Geniş çaplı yeniden plan ve program çerçevesinde süreç içinde sağlıklı, yaşanabilir, dayanıklı konutların yapılmasına ağırlık verilecektir. Oturulamayacak durumda olan, sağlıksız tüm konutlar yıkılacak, yenileri yapılacaktır. Toplu konutlarda, yaşam alanlarının bulunmasına dikkat edilecektir. Toplu konutlarda, çocuk yuvaları, sağlık merkezleri, okul, spor alanları, parklar, kültür ve sanat merkezleri, aşevleri, yemekhaneler vb olacaktır. İşçilerin ve emekçilerin toplu konutlarda sağlıklı yaşamaları için tüm önlemler alınacaktır.

Halk demokrasisi iktidarından sosyalist topluma geçildiğinde, diğer sorunlarda olduğu gibi konut sorununda da özel mülkiyet tedricen ortadan kaldırılacak, insanların diğer doğal ihtiyaçları gibi barınma ihtiyacı da çok cüzi ücretlerle ya da ücretsiz karşılanacaktır. Tüm sorunlarda olduğu gibi konut sorunu da gerçek anlamda sınıfsız, sömürüsüz sosyalist sistemde çözülecektir.

Yolumuz Ekim Devriminin yoludur. SSCB'de eğitim-öğretim parasızdı. İnsanların açlık çekmelerine son verilmişti. Yoksulluk ortadan kaldırılmıştı. Sağlıklı ve kültürlü nesiller yetiştiriliyordu. İnsanlar birkaç mesleki dalda uzmanlaşabiliyordu. Parasız olarak yeni meslekler öğrenmeye, yeteneklerini de geliştirmeye devam edebiliyordu. Herhangi bir gelecek kaygısı yoktu. Yaşlılar saygın bir yere sahipti. Her türden sosyal güvenceler mevcuttu. Yeni nesiller bilimle, kültürle, yaratıcılıkla yetişiyordu. Konut sorunu yoktu. Konut ücretleri sudan ucuzdu. Konut kirası; elektrik, su, hava gazı kullanımı da dahil, işçilerin toplam ücretinin sadece ve sadece % 4-5'ine tekabül ediyordu Yaşam tarzları sürekli iyileşiyor, yaşam kalitesi yükseliyordu. Emperyalist burjuvazinin kara çalmalarla gözden düşürmeye çalıştığı ve emekçi insanlığın ve işçilerin hafızasından silmek istedikleri Büyük Ekim Devrimi'nin kimi kazanımları böyleydi. Bu yüzden insanlığın Yeni Ekim Devrimlerine ihtiyacı var. Görev Yeni Ekimler için mücadele etmektir.

12 Şubat 2012

ÇALIŞMA HAKKI

Bolşevik Parti'nin 9. Parti Kongresinde alınan kararları açımladığımız yazı dizimizin bu bölümünde çalışma hakkını ele alacağız.

Genel olarak insanların kullandığı mal ve hizmetlerin ve her türlü değerin üretilmesi eylemine çalışma diyoruz. Günümüzde çalışma / iş ihtiyaçların karşılanması için eylemin ötesinde bir anlam taşıyor geniş emekçi yığınlar açısından. Öyle ki, iş / çalışma aslında yüzlerce yıldır emekçiler açısından yaşamak için gerekli değerlerin yaratılması eyleminden çoktan çıkmış durumdadır. İş / çalışma emekçiler açısından yalnızca iş güçlerini sattıkları, bu gücü kullananlardan, bu gücün kullanımı sırasında yaratılan değerlerin çok küçük bir bölümünün karşılığı olarak ücret aldıkları bir araçtır. Öyle ki, işgücünü satan emekçiler açısından emeklerinin sonuçları hiç önemli değildir. Önemli olan çalışacak ve karşılığında ücret —mümkün olduğunca yüksek ücret— alabilecekleri bir iştir. "İşi olmayan", yaşaması için mutlaka gerekli olan ücreti alamaz. Öyle ki işsizlik olgusu ve buna bağlı olarak beliren sorunlar yumağı emekçiler açısından ölüm kalım sorunudur. Kapitalizmin 'geleceksizliği' bu kaygıyı derinleştirmekte, artık iş ve işsizlik, kapitalistlerin daha fazla, en fazla kâr uğruna

yarattığı tahribatlarla daha da çekilmez hale gelmektedir.

Günümüz insanının yabancılaşmış işi —yani emekçinin yarattığı üründen bütünüyle kopmuş olduğu işi— insan varlığının biricik amacı ve merkezi haline getiren bu sistemle daha ne kadar ilerleyebileceği sorusunun sorulma zamanı gelmiş de geçmektedir.

Toplumlar ve çalışma

Çalışma kavramı toplumsal sistemlerin gelişimine / değişimine bağlı olarak farklı özellikler taşır.

Sınıfların olmadığı, ezen-ezilen ilişkisinin olmadığı ve üretim araçlarının çok ilkel olduğu **ilkel komünal toplumda** insanlar zorunluluk gereği ortaklaşa çalışmak zorundaydı. Ortaklaşa çalışma üretim araçlarının ve ürünlerin ortak mülkiyetine yolaçıyordu. İlkel komünal toplumda özel mülkiyet yoktu; dolayısıyla sınıflar ve sömürü de yoktu.

Çalışma sadece insanların ihtiyacı olan kimi kullanım değerlerinin üretilmesi temelinde yürürken —ki başlangıçta genelde avcılık ve doğada var olanların toplanması söz konusu idi— üretimin sınırlarının genişlemesi, üretim aletlerinin gelişmesi, buna bağlı olarak özel mülkiyetin ortaya çıkışı ve sınıflı toplumlara geçişle birlikte çalışma eylemi farklı bir karakter kazandı.

Köleci toplumda kölenin efendisiyle çalışma ilişkisinde hiç bir söz söyleme hakkı yoktu. Köle işgücünü efendisine satmıyordu. Çünkü köle bir defada ve tümden satılır-satın alınır bir nesne idi. Efendi köleye istediğini yapabilirdi, yaptırabilirdi. Köle, bir efendinin elinden ötekinin eline geçebilen bir metaydı. Köleci toplum sisteminde üretim araçlarının belirli bir kesimin elinde birikmesi zenginliğin ve insanların çoğunluğunun köle haline gelmesini sağladı. Bundan dolayı köleci toplumda, ilkel komünal toplumda olduğu gibi zorunluluğun dayattığı fakat sonuçta birbirleri ile ilişkilerinde özgür olan insanların ortak çalışmasından bahsedilemez. Burada efendinin köleyi zorla çalıştırması vardır. Burada toplumsal mülkiyetin yerini özel mülkiyet almıştır, köle de efendinin özel mülkiyeti içindedir.

Feodal toplumda da özel mülkiyet kimi değişikliklere uğrayarak sürer. Bu toplumda köleci toplumdaki köleci efendilerin yerini toprak sahipleri, kölelerin yerini ise toprak sahiplerine bağlı ve onların topraklarında çalışmak zorunda olan köylüler / serfler almıştır. Bu toplumun emekçi yığınlarını oluşturan serfler köleci toplumdakinden değişik olarak artık köle sahibi / efendinin yerini almış olan toprak beylerinin / feodal beylerin özel mülkü değildir. Bu toplumsal sistemde çalışmanın ana biçimi angaryadır. Angarya toprak sahibinin zorla yaptırdığı, genelde karşılığında para verilmeyen iştir. Çalışma karşılığında para verilmediği gibi bazı durumlarda işi yapmaktan kurtulmak için haraç vermek sözkonusu olabilirdi. Bu toplum sisteminde emekçi temel sınıf köle toplumunun emekçilerine göre görece olarak "özgür"dür. Üzerinde çalıştığı toprak üzerinden, toprak sahibi sınıfa bedava çalışmak zorunda olma biçiminde bir bağımlılık sözkonusudur. Çalışma zorunluluğu sürekli olmayıp köylü / serf genelde yılın belli dönemlerinde çalışmaya mecbur edilir. Çalışana para verilmediği durumlarda bu özgür olmayan emek sayılır. Feodal toplumda yönetici sınıf, köylünün / serfin çalışma zamanının belli bir bölümü üzerinde hak sahibidir.

Kapitalist toplum ve çalışma

Kapitalizmin kendi çıkarlarına uygun olarak şekillendirdiği kapitalist özel mülkiyet sisteminde toplumun büyük çoğunluğu işgücünü / emeğini satarak, çalışarak yaşamını sürdürür. Herşeyin meta haline geldiği / getirildiği kapitalizmde, işçinin iş gücü / emeği de bir metadır ve işçi beslenme, giyinme, barınma, eğitim... gibi tüm sosyal faaliyetlerini karşılayabilmek için sahip olduğu biricik metayı, işgücünü satmak zorundadır, çalışmak zorundadır. Bu anlamda yaşamını sürdürmek için çalışmak onun en temel haklarından birisi olarak kavranmak zorundadır, yaşama hakkının temelidir.

Diğer taraftan içinde yaşadığımız kapitalist sistemin doğası gereği üretim araçlarını elinde bulunduran kapitalistler işçi çalıştırmak zorundadırlar. Kapitalistler bunu 'işçilerin yaşamlarını sürdürmeleri' için vs. değil; sermayelerini büyütmek için, en fazla kârı elde etmek için yaparlar. İşçinin emeği sömürülmeksizin sermayenin büyümesi mümkün değildir.

İşçilerin işgüçlerini satmak zorunda olmaları, bunun karşısında sermaye sınıfının bu işgücüne talip olması biçimindeki ilişki, içinde yaşadığımız toplumun en temel, en belirleyici ilişkisidir. Bu ilişki bir yanıyla karşıtların sistem içindeki birliğidir.

Bu sistemde işçi, işgücünü üretim araçlarının sahiplerine, yani kapitalistlere satmak zorundadır. Bu sistemde işçi iki türlü 'özgür'dür. Birincisi üretim araçları üzerinde herhangi bir mülkiyete sahip değildir. Üretim araçlarından arındırılmış, bu anlamda özgürdür. Bu onu örneğin toprak ve küçük çapta üretim aracı sahibi olan, bu yüzden de bulunduğu alanda bağlı olan köylüden ayırır. Bu "özgürlük" işçiye yerini kolaylıkla değiştirme, işgücünü herhangi bir alana bağlı olmaksızın pazara-satışa sunma imkanını verir. Bu ikinci bir "özgürlüğü" de beraberinde getirir. İşgücünü hangi kapitaliste satacağı konusunda ve beğenmediği bir işi kabul etmeme, çalıştığı bir işten çıkma, başka iş arama ve işe geçme konusunda —sınırlı da olsa— özgürdür.

Aynı şekilde üretim aletlerini, sermayeyi elinde bulunduranlar da işlerine gelmediği noktada, işçinin sırtından istediği kârı edemediğini gördüğü anda onu işten atma özgürlüğüne sahiptir. Ve burada özellikle işçi sınıfının yeterli örgütlülüğüe sahip olmadığı noktada, işçinin özgürlüğü, "özgürlük" tür.

Yaşamının biricik kaynağı kendi işgücünün satımı olan işçi, kendi varlığını reddetmeksizin alıcılar sınıfının tümünü, yani kapitalist sınıfı terkedemediği gibi, istediği anda işgücünü satmış olduğu kapitalisti de terketme konusunda büyük zorluklara sahiptir. İşçi genel ele alındığında şu ya da bu kapitaliste değil, kapitalist sınıfa / kapitalist sisteme aittir. O, kendisini satmak, yani bu kapitalist sınıf / sistem içinden kendisini sömürecek olanı, işgücünün alıcısını bulmak zorundadır. Bu anlamda işçi kendisini sömürecek olanı seçme konusunda "özgür"dür!

Kapitalist sistemin doğası gereği sermayenin büyümesi, bir yandan daha fazla işçinin sömürülmesi, yani işçi sınıfının büyümesi, diğer yandan üretim tekniğinin hızlı gelişmesine bağlı olarak sömürü yoğunluğunun artması yoluyla olur.

Kapitalizmin gelişmesi sürecinde daha fazla işgücüne ihtiyaç duyulması kadın ve çocuk işgücünün kitlesel öl-

çekte sanayi üretimine katılmasını beraberinde getirdi. Kapitalistler açısından kadın ve çocuk emeğinin kullanılması yetişkin erkek emeğine göre daha kârlıydı / kârlıdır. Çünkü kadın ve çocuk emeği daha savunmasızdır, kadın ve çocuklar üzerinden kuralsız bir sömürü gerçekleştirmek erkek işçiye göre daha müsaittir vb. vb. Kadın ve çocuk emeğinin üretime daha fazla katılması ücret dengesizliğinin daha da derinleşmesine yolaçtı, 'aynı işe' verilen ücret farklılığı arasındaki makas açıldı.

Kadın ve çocuk işgücünün korunmasına yönelik önlemler gündeme geldiğinde kapitalistler için kadın ve çocuk işgücü çekiciliğini yitirir ve bu durumda ilk fırsatta kapı dışarı edilen kesim bunlar olur. Kadınlara yönelik önlemler nedeniyle kadın emekçilerin iş bulmaları da zorlaşır.

İşsizlik kapitalizmin ayrılmaz yol arkadaşıdır

Sanayinin gelişmesiyle birlikte yığınlar halinde insan sanayinin, kapitalizmin hizmetine girdi. İşgücünün yoğun bir şekilde sermayenin emrine girmesi kapitalistlere belli birtakım olanaklar da sağladı. Bunlardan birisi iş arayan anda "işsiz" olan emekçilerin, anda bir işi olan, bir işte çalışan işçilere karşı kullanılabilmesi imkanıdır. "İşsizlik" kapitalistlerin elinde işçilere karşı bir imkan, bir silahtır.

İş gücü arzının, işçiye talepten fazla olması anlamında işsizliğin yaygınlaşması işçi sınıfı saflarında belirli bir parçalanma yarattı. Bu durum kapitalistler tarafından işçi ücretlerinin düşürülmesi, düşük tutulması, çalışma şartlarının iyileştirilmesi yönündeki mücadelelerin önüne geçilmesi vs. için kullanıldı, kullanılıyor. Ücret ve kâr birbirleriyle ters orantılı bir ilişki içindedir. Ücret düştüğü ölçüde, sermayenin kârı yükselir. Kapitalistler bu kurala uygun davranırlar. Ama onlar sadece bu kadarla kalmaz. İşsizliği işçi sınıfı saflarında ortaya çıkan rekabeti derinleştirmek, onların olası örgütlülüğünün ve ortak mücadele imkanlarını ortadan kaldırmak için kullanır , Marx'ın deyimiyle "yedek sanayi ordusu" yaratırlar.

Konuyla ilgili olarak; *"Emekçi artı-nüfus (işsizler / Marx işsizleri böyle tanımlıyor - BN), birikimin ya da kapitalist temele dayanan zenginliğin gelişmesinin zorunlu bir ürünü olduğu gibi, tersine olarak da, bu artı-nüfus, kapitalist birikimin kaldıracı ve hatta bu üretim biçiminin varlık koşulu halini de alır. Bu artı-nüfus, her an el altında bulunan yedek bir sanayi ordusu oluşturur ve bu ordu, tıpkı bütün masrafları sermaye tarafından karşılanarak beslenen bir ordu gibi, tümüyle sermayeye aittir. Fiili nüfus artışının sınırlarından bağımsız olarak, bu artı-nüfus, sermayenin kendisini genişletme konusunda değişen gereksinmelerini karşılamak üzere, daima sömürülmeye hazır bir insan malzemesi kitlesi yaratır."* diyor Marx Kapital'de (Cilt 1, sf. 649).

Bugün işsizlik yalnızca işsiz olan ve yeni işsiz kalan milyonlarca emekçiyi tehdit eden, yalnızca onların acil bir sorunu değil, aynı zamanda şimdilik hâlen çalışan milyonlarca işçinin de can alıcı bir sorunu olarak karşımızdadır.

Kapitalist toplumda çalışma hak değildir, hiçbir zaman iş garantisi yoktur. Bugün çalışan bir işçinin yarın kapı önüne konulmayacağının garantisi yoktur.

Çünkü, işsizlik sermaye sahiplerinin kapitalistlerin ve onların devletinin işçileri "terbiye etmek", mücadeleden alıkoymak için kullandığı en önemli silah-

lardan biridir.

Çünkü, işsizlik kapitalistlere çalışan işçilere karşı daha çok baskı yapma, daha fazla sömürme imkânları vermektedir vb. vb.

Kısaca kapitalist sistemde işsizlik kapitalistler açısından ortadan kaldırılması gerekli bir kötülük değil, onlara büyük avantajlar sağlayan bir olgudur. İşsizliğin boyutlarının büyümesi —bu boyutlar herhangi bir işçi ayaklanmasına neden olup, düzeni tehdit eden bir mücadelenin ateşleyicisi olmadığı sürece ve ölçüde— kapitalistler açısından endişe kaynağı değildir.

İşçi açısından genel geçerli olan, önemli olan işin koşullarından önce bir işin bulunmasıdır. İş bulunduğunda da bunun garantisi, güvencesi yoktur. İşçi sınıfının örgütsüzlüğü ve sınıfın mücadeleci çizgiden uzaklaşması bu olguyu daha da derinleştirmektedir.

Kapitalistler gerçekleri gizliyorlar

Bugün kapitalist sistemde tüm bu olgular kapitalistler tarafından gözlerden gizlenmektedir. Onlar genel olarak çalışma ve çalışma hakkı konusunda gerçekleri saptırmaktadırlar.

Örneğin onlara göre çalışmak herşeyin başıdır; kendileri yarattıkları zenginliği çok çalışarak elde etmişlerdir. Vardıkları noktada da çalışmaya devam etmektedirler; çünkü onlar 'fabrikalarında, işletmelerinde çalıştırdıkları insanları, işçileri ve onların ailelerini düşünmektedirler, onları açlığa terketmek istememektedirler.

Gerçekte hiç kimse salt kendi çalışarak zengin olmamıştır. Zenginliğin gerçek kaynağı artıdeğerdir, artıdeğeri yaratan işçilerin sömürülmesidir. Onlar fabrikalarında, işletmelerinde daha fazla zengin olmak için, daha fazla kâr, en fayla kâr için işçi çalıştırmak zorundadırlar. Zenginliğin kaynağı kendi emeğinin değil, başkalarının emeğinin sömürülmesidir.

Örneğin onlara göre işsizlik kendilerinin yarattığı birşey değildir. Aslında onlar da işsizliğe karşıdırlar ve işsizliği ortadan kaldırmak için savaşmaktadırlar. Ama gel gör ki, "yapabilecekleri fazla birşey yok"tur. Her ne kadar istihdam programları uygulasalar da, kimi zorluklar nedeniyle, —örneğin nüfusun çok hızlı artması nedeniyle—, pek başarılı olamamaktadırlar!!!

Gerçekte ise onlar işsizlikten yanadırlar. Yukarıda da değindiğimiz gibi işsizlik onlara düşük ücret karşılığında işgücünü satmaya hazır, böylece çalışan işçilerin ücret seviyesini düşürmek için kullanılan yedek bir emekçi ordusu sağlamaktadır.

Örneğin onlara göre; onlar aslında işçilere yüksek ücret vermekten yanadırlar. Fakat gel gör ki, zaten onlar da fazla kazanamamaktadırlar, piyasada rekabet vardır, giderler almış başını gitmiştir! Hem daha fazla ücret verirlerse işleri küçültmek zorunda kalırlarmış ve bundan dolayı işçi çıkarmak zorunda kalırlarmış! vb. vb.

Gerçekte onların daha fazla ücret ödeme diye bir dertler yoktur, tam tersine daha fazla sömürme diye bir 'dertleri' vardır. Bu ise ücretlerin mümkün olan en geri seviyeye çekilmesinden yana olmayı dayatır.

Örneğin onlara göre kapitalistle işçi aynı gemidedir. Çıkarları birdir. Aralarında çıkar çatışması yoktur. Gemiyi batırmamak hem patronların hem işçilerin çıkarınadır vs.

Gerçekte bu büyük bir yalandır. İşçilerle onların sömürüsü temelinde var

olan ve zenginleşen kapitalistler arasında çıkar birliği değil, uzlaşmaz bir çıkar çatışması vardır. "Gemide" patronlar kaptan köşkünde rotayı belirleyenler ve lüks kamaralarda yolcular iken, işçiler gemideki bütün işleri yapan emekçilerdir.

Ya da örneğin onlara göre; işçiler kapitalistlere muhtaçtır, kapitalistler onlara iş vermekte, kendilerinin ve ailelerinin geçimlerini sağlamaktadırlar.

Gerçekte sermaye emek sömürüsüyle birikir. Bu anlamda işçiler kapitalistlere muhtaç değildir; tam tersine kapitalistler sömürmek ve daha fazla semirmek için işçilere muhtaçtır.

Bir ihtimal daha var!

Aslında işçilerin kapitalistlere ihtiyaçları yoktur. Eğer işçi sınıfı gücünün farkına varsa ve sömürünün olmadığı bir toplum kurabilecek yeteneğe sahip olduğunun bilincine varsa, bunun için örgütlenip mücadele etse ve sermaye ile emek arasındaki uzlaşmaz çelişkiyi devrimle ortadan kaldırsa sorun kökten çözülecektir. Bu gerçekleştiğinde ortada ne kendilerine iş veriyor diye kapitaliste duyulan "minnet" kalacaktır, ne de kapitalist! Ne geleceksizlik, ne de işsizlik!

Gerçekte bu olabilecek birşeydir, tarihte bunun örnekleri vardır.

Örneğin 1917 Büyük Sosyalist Ekim Devrimi!

Tarihin en köklü dönüşümlerinden birisidir 1917 Büyük Sosyalist Ekim Devrimi... Bu devrim Paris Komünü deneyimi dışta tutulduğunda kendinden önceki bütün devrimlerden temel bir noktada ayrı olan bir devrimdir. Kendinden önceki devrimlerde iktidardaki sömürücüler gider, yerine başka sömürücüler gelirdi; sömürücüler değişirdi, sömürü kalırdı. Büyük Sosyalist Ekim Devrimi ile sömürücülerin devleti yıkıldı ve ama yerlerine bir başka sömürücü grup / sistem vs. gelmedi. Hayır bunun yerine bütün sömürücü grupları ortadan kaldırmayı hedefleyen, insanın insan tarafından her türlü sömürüsünü ortadan kaldırmayı amaç edinen yeni bir toplumun savunucuları yeni bir devlet kurdular, kendi devletlerini kurdular, proletarya diktatörlüğünü kurdular; yaratanın, üretenin iktidarını kurdular.

1917 Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin başarıya ulaşması sadece Rusya açısından değil, genel olarak burjuva demokratik devrimleri sonucu dünya çapında esasta hakimiyetini ilan etmiş olan dünya kapitalizminin tarihsel kaderi açısından da önemlidir. Artık dünyada iki ayrı sistem vardır; iki ayrı ideoloji, iki ayrı yaşam tarzı... vardır. 1917 Büyük Sosyalist Ekim Devriminin zaferi ve proletaryanın kendi iktidarını kurmasıyla bir dönem kapanmış, yeni bir çağa, 'emperyalizm ve proleter devrimleri çağı'na girilmiştir. Artık, çok genel bir deyişle, iki ayrı dünya pratikte de bir savaşın içindedir.

Sovyetler Birliği'nin kurulmasıyla taçlandırılan 1917 Büyük Sosyalist Ekim Devrimi ile dünyada ilk kez proletarya, tarih sahnesinde bağımsız olarak yeralabileceğini, o güne kadar kendisini sömüren burjuvazi olmadan kendi kendisini yönetebileceğini gösterdi. Paris Komünü deneyimini dışta tutarsak tarihte ilk kez proletarya kendi devletini kurup geliştirerek dünya proletaryasına örnek oldu.

SSCB'de çalışma hakkı

Proletarya devletini kurmuştu ve ama bir çok zorluk da proletaryanın bu ilk devletini bekliyordu. Herşeyden önce

sosyalizmin inşası başarılmalıydı. Başlarda emekçi yığınların en temel ihtiyaçları karşılanmalı, giderek adım adım toplumun refah seviyesi yükseltilmeliydi. Görev güçtü ve ama proletarya devletinin bu zor görevi başarması noktasında elinde önemli araçlar da vardı. Kitlelerin desteğini almış bir komünist parti önderliği, bu parti önderliğinde sanayide ve tarımda uygulanan doğru ekonomik ve sosyal politikalar, planlı ekonominin hayata geçirilmesi, kolektivizm... sosyalist ekonominin doğası gereği emekçilerinin üretim araçlarına sahip olması, proletaryanın çalışmasının merkezinde sadece kendisi için, sınıfı için ve onun sosyalist toplumu için çalışması, sosyalizmde iş gücünün meta olmaktan çıkması, artı emeğin sosyalist toplumda kalması... gibi kapitalist sistemde olmayan ayırıcı özellikler sosyalizmin başarıya ulaşmasında en önemli etkenlerdi.

Dünyanın ilk sosyalist devleti SSCB'de çalışmanın özgün yanlarını şöyle özetlemek mümkündür:

Devrimden sonra kurulan yeni toplumun en ayırıcı özelliklerinden birisi, temel üretim araçları üzerinde özel mülkiyetin kaldırılması, temel üretim araçlarının toplumun ortak malı haline gelmesidir. Böylece artık emekçilerin çalışmasının eksenine ortaklaşalık ve sınıfı için, sosyalist toplum için çalışma oturmuştur. Üretim araçlarının toplumsallaşması nedeniyle artı emek de toplumda kalmış, emekçilerin çıkarına kullanılmıştır. Bu belirleyici bir yandır.

Sosyalist toplumda çalışmanın belirleyici bir diğer yanı onun toplumsal olmasıdır. Toplumu oluşturan bireyler toplumsal çalışmanın bilinçli birer parçalarıdır.

Sosyalist toplumda çalışmanın önemli yanlarından birisi onun planlı, üretken bir çalışma olmasıdır.

"Sosyalizm, geri kalmışlığa, kötü çalışma randımanına ve teknik ilerlemenin geciktirilmesine razı olamaz. Devlet planlamasına dayanarak genel bir yükselişi sağlar; geride kalanların en iyilerin deneyimlerini üzerlenmeleri ve kendilerinin en iyilerin ortalama normlarına uymaları yükümlülüğünü üstlenir. Aynı zamanda zirvedeki işletmeleri ilerlemenin en yakın daha yüksekçe kademesine geçmelerine teşvik eder. Sosyalist devletin en yeni deneyimlerin her yere ulaşmasını sağlamak için en önemli aracı teknik standardizasyondur. Bu standardizasyon, ileri çalışma normları ve geliştirilmiş normların işletme tesisatları, ham ve yakıt maddelerinin kullanımı için zorunlu normlar niteliğine kavuşmalarına götürür. Sosyalist toplum, bu önlemleri sosyalist rekabetin geliştirilmesiyle, maddi ve fikirsel yolda en iyilerin çalışma şevkini yükseltmekle ve kitlelerinin eğitimi ile birleştirerek ve aynı zamanda işçilerin en yüksek normlara ulaşmasındaki kişisel ilgisini uyandırarak, çalışmayla yeni, bilinçli ilişkisine dayanarak genel bir yükselişi hedefler.' (Almanca Sovyet Ansiklopedisi, Sf.1130 -31)

Sosyalizm aynı zamanda kent ile kır arasındaki uzlaşmaz çelişkileri giderilmesi için çalışmadır. SSCB'de kent ile kır arasındaki çelişki sosyalizmin inşasıyla esas olarak ortadan kalkmıştır.

Yine sosyalist inşa sonucunda kafa ile kol emeği arasındaki çelişki ortadan kaldırılma yoluna girilmiştir:

"Sosyalizmin zaferi olmaksızın zihinsel ile bedensel çalışma arasındaki daha önceki çelişkinin giderek ortadan kalkması mümkün olmazdı. Emekçi kitlelerin faal siyasi yaşama, devlet idaresine çekilmesi zihinsel ile bedensel çalışma ara-

sındaki çelişkinin ortadan kaldırılmasının ilk belirleyici adımıydı. Maddi üretim için harcanması gereken çalışma zamanının kısaltılması milyonlarca insanların kültürel, teknik ve ekonomik yaşam içine kapsamlı bir şekilde dâhil edilmesi için ön koşulları yarattı. Sovyetler Birliği'nde gerçekleşen kültür devrimi aynı yöndeki belirleyici yeni bir adım anlamına geldi. Sosyalist rekabetin gelişmesi ve özellikle onun en yüksek kademeye yükselişi —Stahanov Hareketi— burada kaydedilen başarıların belirtisidir. Siyasi bilinç, teknik kalifikasyon ve emekçilerin kültürü sürekli yükselme halindedir." (age. Sf. 1131-1132)

Yukarıda aktardığımız temel özgüllükler kağıt üzerinde kalan şeyler olmadığı gibi anayasal güvenceye de alınmıştı. Çalışma hakkının SSCB Anayasasına nasıl yansıdığı yine Sovyet Ansiklopedisi'nin ilgili bölümünü (Sovyet Ansiklopedisi'nin bu bölümünün Türkçeye ilk kez çevrildiği bilgisiyle) uzun olma pahasına bütünlük içinde aktarıyoruz:

"Sosyalizm çalışma üstüne kurulmuştur. Sosyalizm ve çalışma birbirinden kopmazdır." der J. W. Stalin (Leninizmin Sorunları, 11. Baskı, s. 418; Almancası: aynı yerde, Moskova 1947, s.506). Çalışmanın sosyalist örgütlenmesi SSCB'nde yeni kurulan toplumsal düzenin en önemli temel kirişlerinden birini oluşturmaktadır. Stalin Anayasası, SSCB'nde kurulan sosyalizmin en önemli ilkeleri ve ana temellerini içine alarak ve yasa olarak sağlama alarak sosyalist çalışmanın sorunlarına özel dikkat göstermektedir. SSCB-Anayasasının 4. maddesi, SSCB'nin ekonomik temelinin, sosyalist ekonomik sistem ve üretim araçları ve gereçlerinde üzerindeki sosyalist mülkiyet olduğu; üretim araçlarındaki sosyalist mülkiyet egemenliğinin ama SSCB'nde insanın insan tarafından sömürülmesinin ve sömürücüler tarafından zorla çalıştırmanın tasfiye edilmesiyle kesin bir şekilde bağlı olduğunu tespit etmiştir.

SSCB-Anayasası (11. maddesi), sosyalist iktisadın gelişmesinin, toplumsal zenginliğin artması, emekçilerin maddi ve kültürel seviyelerinin sürekli yükseltilmesi, SSCB'nin bağımsızlığının sağlamlaştırılması ve savunma yeteneğinin artırılması için halk iktisat planı ile yönetileceğini saptamaktadır. Bunun o emekçi kitlelerin yoksulluğunun ortadan kaldırıldığını ve ekonomik gelişmenin tüm emekçilerin tüm çıkarlarına, özellikle emekçilerin refahının yükseltilmesine tabi kılındığını ifade ediyor.

SSCB- Anayasasının 12. maddesi, sosyalizmin en önemli ilkelerinden biri olarak genel çalışma yükümlülüğünü ele almaktadır. SSCB'nde "çalışmayan yememeli de" ilkesi geçerli olduğundan ancak toplumsal çalışmaya katılım yaşamı geçindirme araçlarına ulaşıma hak kazandırır. Anayasanın ilgili maddeleri (130., 131.) bununla en sıkı bir bağ içinde her vatandaşını çalışma disiplinini korumak, toplumsal yükümlülüklerini dürüstçe yerine getirmek, sosyalist toplum yaşamının kurallarına dikkat etmek ve toplumsal sosyalist mülkiyeti korumak ve sağlamlaştırmakla yükümlü kılmaktadır.

SSCB-Anayasası (12. madde), SSCB'de çalışma, çalışılabilecek durumda olan her yurttaş için bir yükümlülük ve onur meselesi olduğunu tesbit eder. Bunun içinde çalışma ile ilgili olarak yeni bir ilişkinin ve yeni toplumsal atılımın yaratıldığı olgusu yansır. İşin bir onur meselesi olarak değerlendirilmesi, burdan sosyalizmin en önemli ilkelerinden birinin türediği, yani en iyi randımana ulaşma, ileri deneyimlerinin sistematik olarak yaygın-

laştırılması ve ileride olanların geride kalanlara yardım etmesi kitlelerin sosyalist rekabetin temelidir. SSCB'nde çalışmanın toplumsal öneminin kabul edilmesi SSCB En Yüksek Sovyeti Başkanlığının anayasa ile uyum içinde özel çalışma verimleriyle öne çıkanları ödüllendirdiği en yüksek onurlandırmalar ve ödüllerde kendisini gösterir.

Ayrıca tüketim mallarının "Herkesten yeteneğine göre, herkese emeğine göre" ilkesi göre dağıtılmasının uygulanması SSCB'nin Anayasasına (12. madde) alınmıştır. Bu, sosyalizmde sadece kantite ve kalitenin çalışmanın tüketim çapını belirlediğini, sosyalist düzenin işe ilişkin toplumsal içgüdülerin emekçilerin kendi iş sonuçlarındaki maddi çıkarına bağlı olmasına dayanır.

Bununla dolaysız bağlantı içinde, yurttaşların kendi çalışmalarıyla elde ettikleri gelir ve tasarruflar, konut, eve ait yan işletmeler, ev işleri ve ev idaresi eşyaları, kişisel ihtiyaç eşyaları üzerindeki kişisel mülkiyet hakkı ve kişisel mülkiyet üzerinde miras hakkı, anayasal güvence altına alan SSCB-Anayasası'nın 10. maddesine değinilmelidir. SSCB-Anayasası'nın başka yerlerinde (118-121 arasındaki maddeler), emekçilerin çalışma genel hakkı, dinlenme, eğitim ve çalışamazlığın tüm hallerinde maddi bakım hakları gibi önemli kazanımlarının saptar; bunu yaparken kendisini bu hakların yalnızca ilan edilmesiyle sınırlamaz; aynı zamanda bu hakların somut olarak gerçekleşmesini sağlayan güvencelerle bunları kapsar." (Sf. 1136-37)

(…) "Sovyet Anayasası, kadının, ırkların ve milliyetlerin bütünüyle hak eşitliğini saptayarak tüm vatandaşların yasal olarak bütünüyle eşitliğini bir kez daha özellikle altını çizer. "Her yurttaşın toplumdaki yerini servet durumu, ulusal köken, cinsi, görevi değil, kişisel yetenekleri ve yaptığı iş belirlemektedir." (Stalin, SSCB Anayasa Taslağı Üzerine, bkz. Leninizmin Sorunları, 11.Baskı, s. 517; Almancası: aynı yerde, Moskova 1947, s. 625; Türkçesi: Leninizmin Sorunları, İnter Yayınları, s.655, İst. 1997) na göre bu Anayasa Sovyet düzeninin büyük kazanımlarını yansıtmaktadır." (age. Sf. 1138)

Çalışma hakkı konusunda SSCB'de yapılanlar böyle. Tüm bu söylenenlerin pratikte de başarıyla uygulanması emperyalist - kapitalist dünyadaki işçi sınıfı arasında yankı bulması kaçınılmazdı.

Kapitalist sistemin "önlemi"

Batılı emperyalist güçler SSCB'de sosyalizmin inşasından korku duyuyorlardı. Bu nedenle dünyanın bu ilk sosyalist devletini yıkma çabalarını yoğunlaştırdılar. İkinci Dünya Savaşı'nın en temel hedeflerinden birisi Sovyetler Birliği'nin yıkılmasıydı. Ancak emperyalist güçler bunda da başarı sağlayamadılar. İkinci büyük savaşta büyük bir kayıp veren ve ama yıkılmayan Sovyet devleti ezilen ulus ve milliyetlere örnek ve çekim merkezi oluyor, sömürü altında inleyen dünya emekçilerinin hayranlığını kazanıyordu. Sosyalist inşada kazanılan başarılar, Sovyet iktidarı altında emekçilerin refah seviyesindeki sürekli artış batılı emperyalist güçleri yeni arayışlara itti. Madem ki Sovyet devleti yıkılmamış ve savaştan başarıyla çıkmıştı, dünya proletaryası nezdinde önemli bir prestij kazanmış ve çekim merkezi olmuştu; hiç olmazsa kendi ülkelerinde Bolşevizmin etkisini sınırlamak, proletaryanın devrimlerle de sonuçlanabilecek olası kitlesel eylemliliklerinin önüne geçebilmek için birşeyler yapılmalıydı.

Batının 'özgürlükçü demokrasileri'

görüntüde de olsa SSCB'deki hak ve özgürlüklere benzer kimi sosyal haklar tanıyarak kendi ülkelerindeki proletaryayı dizginleme yoluna gittiler. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Bildirgesi başta olmak üzere bir dizi uluslararası belgeyle sosyal ve siyasal alanda bir dizi hak tanıdılar. Bu hakların büyük çoğunluğu kâğıt üzerinde kaldı ve ama burjuvazi bu belgeler üzerinden ne kadar özgürlükçü olduğunun propagandasını yaptı, sömürüsünü bu yollarla da gözlerden gizlemeye çalıştı.

'Çalışma hakkı' da öncelikle bu çerçevede gündeme geldi. Yukarıda da değindiğimiz gibi, 'çalışma hakkı' SSCB'de çalışma hayatının en önemli yanlarından birisiydi ve sosyalist iktisadın doğası gereği kapitalist ülkelerden farklı, oralardakine taban tabana zıt bir temelde başarıyla uygulanıyordu. Sovyet iktisadında herkese iş bulunabilirken batılı emperyalist devletlerde işsizlik kol geziyordu. Sovyet iktisadında işçilerin ücretleri sürekli artarken batılı emperyalist devletlerde kazanılmış haklar budanıyordu. Sovyet düzeninde sömürü esas olarak kaldırılmışken batılı emperyalist sistemde sömürü katmerlenerek sürüyordu vs. vb.

Böyle bir durumda emperyalist güçlerin belirli haklar vererek eldekini tutabilme çabaları, bu çerçevede sözde kimi hakları yasal olarak tanımaları, bu hakları uluslararası düzeyde deklare etmeleri gündeme geldi, getirildi.

Kapitalist hukukta çalışma hakkı...

Batılı emperyalistlerin kişisel hak ve özgürlükler tanıdığı uluslararası belgelerden birisi ve en önemlisi İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'dir. Bu belgede diğer birtakım hakların yanısıra 'Çalışma Hakkı' 23. maddede şöyle ifade edilmiştir:

"1. Herkesin çalışma, işini serbestçe seçme, adaletli ve elverişli koşullarda çalışma ve işsizliğe karşı korunma hakkı vardır.

2. Herkesin, herhangi bir ayrım gözetmeksizin, eşit iş için eşit ücrete hakkı vardır.

3. Herkesin kendisi ve ailesi için insan onuruna yaraşır ve gerekirse her türlü sosyal koruma önlemleriyle desteklenmiş bir yaşam sağlayacak adil ve elverişli bir ücrete hakkı vardır.

4. Herkesin çıkarını korumak için sendika kurma veya sendikaya üye olma hakkı vardır."

(Kabul Tarihi: 10 Aralık 1948 — Türkiye bu bildirgeyi 06.04.1949 tarihinde imzalamıştır.)

Daha sonraki yıllarda da emperyalistler emekçi kitlelerin ekonomik ve sosyal talerplerini dizginlemek için bu tür deklarasyonları ileriki yıllarda da değişim ve gelişmelere, ihtiyaçlara göre sürdürdüler. Örneğin Avrupa Parlamentosu Temel Haklar Bildirisi'nin konumuzla ilgili maddeleri ise şöyledir:

"Madde 15. - Meslek seçme ve çalışma hakkı

1. Herkes, çalışma ve serbestçe seçilmiş veya kabul edilmiş bir mesleği ifa etme hakkına sahiptir.

2. Birliğin her vatandaşı, herhangi bir Üye Devlette iş arama, çalışma, yerleşme hakkını kullanma ve hizmet verme özgürlüğüne sahiptir.

3. Üye Devletlerin ülkelerinde çalışma izni almış olan üçüncü ülkelerin vatandaşları, Birliğin vatandaşlarının çalışma şartlarına eşit çalışma şartlarından yararlanma hakkına sahiptir." (Kabul Tarihi: 12 Nisan 1989)

Her iki belgede de ortak bir özellik var: Bu belgelerde bir haktan, hakkın

tanınmasından bahsediliyor ve ama bu hakkın nasıl elde edileceğinden, mevcut devletin / sistemin bu hakkı pratikte hak sahibine verme konusunda üzerlenmesi gereken bir yükümlülükten bahsedilmiyor.

Bu belirleyici bir yandır.

Öyle ya, vatandaşını düşünen, ona çalışma hakkı tanıyan devletin bunun pratikte gerçekleşmesi için önlemini de alması gerekmez mi? Yaşamak için emeğini satmak zorunda olan işçiye çalışma hakkı tanıyan devletin / sistemin işi garanti etme yükümlülüğü olması gerekir. Yoksa böyle deklerasyonlarda lafta hak / lar tanımanın mantığı nedir? Ama hayır, kapitalist sistemde, kapitalist devletlerin hakimiyetinde böyle bir yükümlülükten bahsedilmiyor. Neden? Çünkü devletin işsizliği ortadan kaldırması kapitalistlerin işine gelmez! İşsizlik kapitalizmin olmazsa olmaz yolarkadaşıdır. Hiçbir kapitalist devletin hukukunda işsizliği sıfırlamak için devleti yükümlü kılan bağlayıcı bir hüküm bulmak mümkün değildir. Sadece Uluslararası Çalışma Örgütünün kimi kararlarında devletlere işsizliği ortadan kaldırmaya yönelik 'tavsiye' mahiyetinde hükümler vardır ki, bunun da nasıl uygulan(ma)dığını gerçek yaşamda görüyoruz.

Aslında bu tür bildirgeler yaptırım yükümlülüğü getirmediği ve pratiğe yönelik olmadığı koşullarda 'hakkın tanınması' konusunda kitlelerin bilincini bulandırmaktan başka bir işe yaramıyor. Dahası 'çalışma hakkı'nı uzak bir ütopya olarak göstermeye, bu anlamda emekçileri uyuşturmaya yarıyor. Tıpkı 'işsizliğin ortadan kalkması', 'sosyal güvencelerin sağlanması', 'demokrasinin kazanılması' vb. vb. gibi... şeyler sanki kazanılması çok zormuş gibi bir imaj yaratılarak yığınlar bir umudun peşinden sürüklenmeye koşullandırılıyor. Oysa tüm bunlar Kaf dağının ardında değil; işçiler, emekçiler örgütlendiğinde, mücadele ettiğinde kazanabileceği şeyler.

TC Anayasasında çalışma hakkı

Çalışma hakkı konusunda sermayenin çıkarlarının koruyucusu Türk devleti de diğer kapitalist devletlerden, kapitalist uluslararası kurum ve kuruluşlarından farklı bir yol izlememektedir. O da göstermelik olarak uluslararası sözleşmelerde bulunan hakların savunucusudur, sözleşmelerin imzacıları arasındadır, kendi iç hukukunda da altına imza attığı uluslararası sözleşmelerdekine benzer haklar 'tanımıştır'. Örneğin TC Anayasasında çalışma hakkında şunlar karar altına alınmıştır:

"IV. Çalışma ve sözleşme hürriyeti

MADDE 48- Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. Özel teşebbüsler kurmak serbesttir.

Devlet, özel teşebbüslerin millî ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır.

V. Çalışma ile ilgili hükümler

A. Çalışma hakkı ve ödevi

MADDE 49- Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir.

(Değişik: 3 / 10 / 2001-4709 / 19 md.) Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

(Mülga: 3 / 10 / 2001-4709 / 19 md.)

B. Çalışma şartları ve dinlenme hakkı

MADDE 50- Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılamaz.

Küçükler ve kadınlar ile bedenî ve ruhî yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar.

Dinlenmek, çalışanların hakkıdır.

Ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin hakları ve şartları kanunla düzenlenir."

TC Anayasasında da tanınan bu hakların pratikte fazla bir hükmü ve bağlayıcılığı yoktur. İçinde yaşadığımız kapitalist toplumun gerçeklerini, çalışma yaşamının koşullarını, karşılaşılan zorlukları, işçilerin yaşamını iyileştirmeye yönelik olarak devletin ne gibi 'tedbirler' al(ma)dığını, tam tersine aldığı tedbirlerin de işçi sınıfının mücadelesini boğma tedbirleri olduğunu... bildiğimizde bu maddelerde ifade edilen görüşlerin emekçilerin bilinçlerini bulandırmaya, gözlerini boyamaya yönelik olduğunu söyleyebiliriz.

Somut bir tek örnek bile Türk devletinin Anayasasında yazılanlarla uygulamanın farklı olduğunu göstermeye yeter.

Örneğin anayasada devletin, çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alacağından bahsediliyor. Gerçek yaşamda ama devlet işsizliği önlemeye yönelik bir çalışma yapmadığı gibi işsizliğin ulaştığı gerçek boyutları gözlerden gizlemek için çaba harcıyor.

Türkiye'de ortalama işsizlik oranı Kasım 2011 verilerine göre % 9.1'dir. Bu Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verisidir, resmi veridir. Ama bilinir ki bu rakamlar gerçeği tam yansıtmamaktadır.

DİSK-AR'ın TÜİK anketi Ocak 2011 (ki bu ankette işsizlik oranı % 11,9 olarak verilmişti) dönem sonuçları üzerinden yaptığı araştırmanın sonuçlarına göre, geniş tanımlı (başta umutsuzluk olmak üzere çeşitli nedenlerle son 3 aydır iş arama kanallarını kullanmayan ve işe başlamaya hazır olan umudu kesik işsizlerin de hesaba katıldığı) işsizlik oranı % 18.95'dir. 1 saat bile çalışsa işsiz sayılmayan, yetersiz ve eksik zamanlı istihdam edilen gizli işsizler ilave edildiğinde bu oran % 23'tür! Yani devletin verdiği rakamın yaklaşık iki katı!!!

İşte devletin anayasasına yazdığı işsizleri koruma konusunda aldığı önlemin sonucu budur!

Diğer alanlarda da durum farklı değildir. Örneğin 'Küçükler ve kadınlar ile bedenî ve ruhî yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar.' deniliyor TC Anayasasında... Bunun nasıl bir koruma olduğunu kendi verdikleri rakamla gösterelim:

TÜİK tarafından açıklanan verilere göre 2007 yılında çalışan çocukların % 40,9'u tarım (392 bin kişi), % 59,1'i tarım dışı sektörde (566 bin kişi) faaliyet gösterirken, % 53'ü ücretli veya yevmiyeli, % 2.7'si kendi hesabına veya işveren, % 43,8'i ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır.

6-17 yaş grubundaki çocukların % 5,9'u ekonomik işlerde çalışırken, % 43,1'i ev işlerinde çalışmakta, % 51'i ise hiçbir işte çalışmamaktadır.

Ev işlerinde ailesine yardımcı olduğunu ifade eden 7 milyon 4 bin çocuğun, % 61,2'sini kız çocukları oluşturmaktadır (4 milyon 289 bin kişi).

'İyi ki devlet önlem almış!!! Ya almasaydı durum ne olurdu acaba?' diyesi geliyor insanın.

Peki ne yapmalı?

Bu soruya programımızda verilen cevap aynen şöyledir:

'ÇALIŞMA HAKKI ÜZERİNE

51. Demokratik halk iktidarında çalışma anayasa ile de garanti altına alınmış bir hak ve yükümlülüktür. Çalışabilir durumda olan her yetişkin çalışmakla yükümlüdür. Halk demokrasisi düzeninde asalaklık yoktur. "Çalışmayana yemek yok" ilkesi geçerlidir. Herkes katkısı ölçüsünde –fakat her durumda insanca yaşamaya yetecek- ücret alır. Ücretlendirmede "eşit işe eşit ücret" ilkesi uygulanır. Ücretler arasındaki farkın hiçbir şart altında 1'e 2'yi geçmemesi için tedbirler alınır. Halk Demokrasisi devleti, her yurttaşının insanca yaşayabileceği bir ücret karşılığı çalisabilecegi iş imkânını yaratma yükümlülüğüne sahiptir.

Bunun için bir yandan sürekli yeni iş imkanlarının yaratılması yanında, var olan işin çalisma zamanının sürekli kısaltılması yoluyla bütün çalisabilir insanlar arasında paylaştırılması ilkedir.

Demokratik Halk İktidarı kurulduğunun hemen ertesinde 6 saatlik işgünü, 5 günlük iş haftasını gerçekleştirecek, işgününün giderek kısaltılmasını hedef olarak önüne koyacaktır.

Halk demokrasisi düzeninde 18 yaş altı insanların çalışması yasaktır. Yalnızca politeknik eğitimin bir parçası olarak çalışabilirler. Kadın emekçilerin aybaşı günleri izni, gebelik ve doğum izni, annelik izni, çocuk bakımı sorunları, kadın-çocuk sağlığının gerektirdiği şekilde çözülecektir.

Halk demokrasisi devleti, emekçilerin tatil ve belli bir yaştan sonra (normal çalışma şartlarında erkek işçilerde 55, maden işçiliği, yüksek fırın işçiliği gibi ağır işlerde ve kadınlarda 50) emeklilik hakkını garanti altına alır.

Halk demokrasisi devleti, özel işletmelerde de bu ilkelerin uygulanmasını sağlar."

(BP-Özel Sayı, Haziran 2010, Bolşevik Parti Programı ve Tüzüğü, Sf. 31)

Herşeyden önce çalışma hakkı da içinde olmak üzere tüm hak ve özgürlüklerin sistemden bağımsız ele alınamayacağı gerçeği görülmek zorundadır. Kapitalist sistemde tüm hak ve özgürlükler kapitalistlere hizmet ettiği sürece ve ölçüde vardır ya da yoktur.

Çalışma hakkı da kapitalist sistemin çıkarları ve ihtiyaçları temelinde şekillenir. Bu yüzdendir ki, örneğin işsizlik bu toplumun olmazsa olmazlarından birisidir ve bu sistem / devlet varlığını sürdürdüğü sürece işsizlik olgusu karşımıza çıkacaktır. Anayasada ya da kanunlarda yazanlar, ya da altına imza atılan uluslararası belgeler bu gerçeği gözlerden gizlememelidir.

Sorunların kaynağında kapitalizm olduğu için kapitalizm ve onun devleti devrimle yıkılmadan ve işçilerin, emekçilerin iktidarı kurulmadan sorunun köklü çözümü yoktur, olmayacaktır.

Yer yer emekçilerin mücadelesindeki gelişmeye bağlı olarak sistem içi reformist iyileştirmeler bizzat egemenler tarafından gündeme getirilebilir. Biz elbette bu tür önlemlerin alınmasını ve bunların hayata geçirilmesini isteriz, bunu zorlarız. Ama bunu yaparken kapitalizm yıkılmadan gerçek kurtuluş olmayacağını aklımızdan bir an olsun çıkarmadan!

Bizim açımızdan diğer konularda olduğu gibi çalışma hakkı konusunda da çözüm devletin demokratik halk devrimiyle yıkılması, yerine halk iktidarının kurulması ile gelecektir. Görev kapitalistlerin koruyucusu ve kollayıcısı devleti yıkma mücadelesine katılmaktır!

18 Şubat 2012

Ortak Eşgüdüm Grubu (JCG) tarafından çıkarılan ULUSLARARASI BASIN HABERLEŞMESİ
37/38 numaralı çift sayısı, Eylül 2010, sayfa 03-05, (Almanca'dan), çevrilen
ARJANTİN DEVRİMCİ KOMÜNİST PARTİSİ (PCRA)'nin

ARJANTİN ÜZERİNE ÜLKE RAPORU

10. ULUSLARARASI KONFERANSA KATKI
TEMMUZ 2010

Arjantin Güney Amerika'nın en güneyindedir. Alanının bir kısmı, Malvinler (Falkland Adaları –ÇN)-, Güney Sandviç Adaları ve de denizleri İngiliz sömürge egemenliği altında bulunmaktadır. Arjantin hemen hemen tüm iklim kuşaklarını kapsamaktadır; ülke her türlü tarım ekimi ve hayvancılığı mümkün kılmaktadır. Ülke toprağı ve denizleri sayılamayacak miktarda madene ve ürüne sahiptir ve Arjantin denizaltı şelfi balıkların sayısı ve kalitesi bakımından bunların en zenginlerinden biridir. Nüfusu yaklaşık 42 milyondur. Arjantin bağımlı bir ülkedir ve emperyalist ülkeler tarafından ezilen sömürge, yarı sömürge ve bağımlı ülkeler grubu içindedir. Kapitalist üretim ilişkileri, Arjantin'i 1950'li yıllarda önemli bir konuma getiren önemli bir sanayisel gelişmesiyle egemendir. Kırda kapitalizmin sızıp yayılması eskiden olduğu gibi şimdilerde de büyük toprak mülkiyetinin korunması temelinde gerçekleşmektedir. Üretim ilişkileri emperyalist egemenlik ve büyük toprak mülkiyeti vasıtasıyla tarihsel nedenlere bağlı olarak frenlenmekte ve deforme edilmektedir. Bu yapı ve egemen sınıfların uyguladığı politika, ülkemiz zenginlikleri ve olanaklarının açlık, işsizlik ve halkın çoğunluğunun yoksulluğu ve de bugün çöküş ve çarpıklık ile belirlenen ulusal sanayinin durumu ile bir çelişki oluşturması sonucuna götürmüştür. Arjantin geleneksel ola-

rak ABD-Emperyalizmi alanı olan Latin Amerika'da bulunmasına karşın bir çok emperyalist güç tarafından uğruna kapışılan bir ülkeydi ve ülkedir.

1) Bu yıl, İspanyol sömürgeciliğine karşı başlatılan kurtuluş savaşının, Mayıs Devrimin iki yüzüncü yıldönümüdür. İspanyol egemenliğine karşı bu mücadele Brezilya dışında tüm Latin Amerika'da eş zamanda gerçekleşti.

Kitlelerin kırda, her şeyden önce yerlilerin, kırda ve kentlerdeki kreolik (Kreol: Güney Amerika'da beyaz sömürgecilerin soyundan gelenler – ÇN) fraksiyonların, Arjantin'de Moreno, Castelli, Belgrano ve Vieytes tarafından; Uruguay'da Artigas tarafından; Paraguay'da Gaspar de Francia tarafından; Bolivya'da Murillo tarafından temsil edilen demokratik ve anti-feodal fraksiyonların büyük etkinliklerine rağmen, İspanya'ya karşı kendi sınıf çıkarlarını savunarak mücadele yürüten kreolik büyük toprak sahipleri-aristokrasisinin fraksiyonları sonunda bu sürece hâkim olabildiler.

Bağımsızlığa kavuşulmasına karşın demokratik devrimin görevleri, birinci planda tarımdaki görevler, çözümsüz kaldılar. Bu sorun şimdiye kadarki tüm mücadelelerde ortaya çıktı ve emperyalizm ve proleter devrim çağında yeni ulusal sorunla sıkı sıkıya bağlı olarak bugüne kadar çözümsüz kaldı. Ülkemizde milyonlarca Arjantin halkı sokakları fethetti ve Mayıs Devriminin iki yüzüncü yıl kutlamalarında başrolü oynadı. Şimdiye kadar ancak diktatörlük sırasındaki çok zor koşullar altında Malvin Adalarının geri alınmasında yaşandığı gibi derin yurtsever, halkçı, anti-emperyalist ve devrimci bir duygu herkesi sardı.

2) PCR'in 11. Parti Kongresi Şubat 2009 da gerçekleşti. Bu, aylarca süren demokratik bir tartışma sürecinin zirvesiydi. Kararlarına uluslar arası ekonomik kriz ve bunun Arjantin üzerindeki etkileri damgasını vurdu. Kapitalizmin tarihindeki en derin bu kriz, tam gelişme halindedir. Burada kapitalist dünya sisteminin bir yeşerme döneminin sona erdiği görece bir aşırı üretim krizi söz konusudur. Yunanistan'ın durumu avro-balonunu patlattı ve Avrupa'yı kötü çarptı. Büyük kapitalist odakların "zaten her şey yine kontrol altındadır"biçimindeki yalan propagandası burada da görüldü. Emperyalist ülkeler bunalımı Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın ezilen ülkelerine yüklediler. Arjantin'deki Kraft ve Bosch şirketlerinin durumu bunun tipik örnekleridir. Bu firmalar, ülkeleri ve işçi sınıflarının sömürülmesini iki misline çıkarmak için ücret artışlarını bastırarak ve sömürüyü aşırı derecede yoğunlaştırarak, krizi de kullandılar.

Çin'in güncel olarak Arjantin'e uyguladığı baskı şunları gösteriyor: Hükümet, esas ulusal tarımsal ürünü (soyayı) emperyalizmle ticarete bağımlı kıldı ve şimdi bu emperyalizm, bizden her türlü tavizleri koparmak için özellikle kendi tekstil ürünleri, ayakkabı vs.nin sınırsızca ithal edilmesi ve soya ile soya yağı fiyatının düşürülmesiyle, bunu kullanıyor. Arjantin ekonomisi son aylarda belirli bir toparlanmaya ulaştı. Birkaç üretim dalında, birinci planda çelik-,oto- ve şeker sanayinde bir canlanma vardır. Oto endüstrisinin canlanması her şeyden önce Brezilya'ya ihracatlara bağlıdır. Belirtildiği üzere büyük oranda Çin satın almalarına bağlı olan iyi bir soya hâsılası beklenmektedir. Ekonomik canlanmanın yaşandığı bu branşlarda

krizi bahane ederek çalışanların bir bölümünü, her şeyden önce 2008 ve 2009 da işe alınanları yine kapının önüne koyan işverenler şimdi daha az sayıda işçiyle öncekinden daha fazla üretmeyi amaçlamaktadırlar.

3) Enflasyon 2010 yılının ilk aylarında hızlanarak yükseldi ve Mayıs ayı başında % 20'nin üzerinde idi. Hükümetin para basma politikası enflasyonu hızlandırdı.

Enflasyon, yoksulluk ve sefalet sınırları altında yaşayanların nüfustaki payının büyümesine sebep olmaktadır. Halkın % 33,8 inin yoksulluk, % 15 inin ise sefalet içinde yaşadıkları tahmin edilmektedir. Resmi istatistikler birçok senelerdir hesaplamaların çeşitli kaynaklardan (sendikalar, kilise vs.) alınarak çarpıtılmaktadır. Enflasyon ücret ayarlamalarında hükümetin büyük aracıdır.

4) Birçok yıllar boyunca Arjantin iktisadını da ileri iten kapitalist dünya sisteminin büyüme dönemi bittikten sonra ve dünya ekonomik krizinin etkileri sayesinde hükümet, devletin bir dizi inşaat çalışmalarını ve sosyal destek planlarını dondurarak bütçe açığından kurtulmaya çalışıyor. Oysa Kirchner ailesi(önceki ve şimdiki cumhurbaşkanı bu aileden – ÇN) aracı burjuvazi grubunu, başkentte ve birçok illerdeki kumar oyunlarını denetimleri altında tutma yanında petrol, madencilik, balıkçılıkta güçlü bir yatırımcıya dönüştüren sözüm ona "dostların kapitalizmi" çalışmalarını sürdürmeye devam ediyor. Bu grup kendisini besi hayvan işletmeleri(feet-lots) ve soya-havuzları alanlarında güçlü bir büyük toprak sahibine ve yatırımcısına da dönüştürdü. Bu gruba Kirchner ailesinin yanında diğerlerinin yanında şunlar dâhildir: Esquenazi, Lázaro Baez, Cristóbal López ve Electroingeniería Şirketi. Aracı(komprador – ÇN) burjuvazinin bu grubu toplam olarak gayrisafi yurtiçi ürünün % 7 büyüklükteki oranda bir ciro hacmini denetlemektedir.

5) Kirchner Ailesinin siyaseti Arjantin hayvancılığının büyük bir kesiminin tasfiyesine ve et ihracatlarının son ermesine götürdü, bundan dolayı binlerce soğuk hava deposu işçileri işten atıldılar. 2005 den buyana 5000 süt fabrikası ve böylece 20.000 işyeri yok oldu. Bu, üretimin yoğunlaşmasının keskinleştiği ve bu bağlamda Arjantin'in yalnızca bir soya üreticisi haline geleceği demektir.

6) Egemen sınıflar Aralık 2001 den bugüne kadar gizleme manevralarıyla, tavizlerle ve bazen de baskıyla Arjantin emekçilerinin isyanının (Argentinazao) ateşlediği koru söndürmeye çalıştılar. Bu yıllar sırasında işçi ve halk hareketi bu koru yanık tutmaya ve isyanın egemen sınıflar kurumsal siyasi sisteminde açtığı yaraları derinleştirmeye çalıştı. Bu ise ifadesini "hepsi def olmalıdır" şiarında buldu.

7) Emperyalist oligarşinin kurumsal siyasi sistemini yerinden kurmak için, Argentinazao 2001 ile açıktan patlak veren egemenlik krizini sona erdirmek için Kirchner Hükümeti göreve getirildi. Oysa hâkim blok, herhangi bir çıkış yolu arayan ve gittikçe daha fazla birbirlerinin karşısında duran farklı planlar yüzünden paramparça oldu. "İlericilik" yalanı arkasında aracı burjuvazinin bir hükümeti, yani emperyalizmin bir yaltak-

çısı olan burjuvazinin sektörü gizlendi. Onun politikası bağımlılığı derinleştirdi ve büyük toprak mülkiyetini güçlendirdi. Bu ikili oyunda Kirchner Ailesi tercih edilen hükümet olmayı sürdürüyor. Bu yılları tefecilik ve ipoteklerle yüklü taşınmaz malların diktatörlüğün bir mali yasasını kullanarak ucuza kapatılması yoluyla para kazanarak geçirdikten sonra bu aile 1976-1983 askeri diktatörlüğünün karşıtı olarak görünmektedir. Sosyal protestoları kriminalize ederken, hiçbir baskı olmayacağından bahsetmektedirler. Krizin işçi sınıfı ve halkın sırtına bindirilmesi olgusunu gizlemeye çalışmaktadırlar.

8) Malvinen/Falkland Adaları, Güney Adaları ve deniz alanları uğruna İngiltere ile çatışma keskinleşti. **Bu bölgeleri Avrupa Birliği'nin üyeleri haline getirdiler.** Büyük dünya güçleri tarafından dayatılan anlaşmalar, Arjantin'in yeniden "sermaye piyasaları"na geri dönebileceği ve tefecilik koşullarında borçlar alabileceği önkoşuluyla yasal olarak yürürlükte kalmaktadır. **Bu anlaşmalar Arjantin silahlı güçlerinin satın almalarını ve ülke savunması tüm sisteminin demonte edilmesini İngiltere denetimi altına sokmaktadır.** Bu ise Falkland Adaları çevresindeki denizde petrol keşfedilmesiyle keskinleşmektedir. Petrol çıkarma işini yürüten Desire Petroleum, diğerlerinin yanında Arjantin Hükümetinin danışmanı Bank Barclays'e, son **tahlilde** yurtdışı borçlarına aittir.

9) 1983 den beri uluslar arası mali örgütlere en fazla ödemede bulunan Kirchner Hükümetleridir. Onlar IMF'na borçları hatta peşinen ödediler. **Bu hükümet gayrimeşru ve tefeci yurtdışı borçlarını yeniden ödüyor.** 70 li yıllardan buyana asıl borçların neredeyse üç misli meblağı geri ödedik.

10) Kitlelerin mücadelesi gerçekten arttı. Önemli işçi kesimlerinin önderliğini yeniden kazanmak için adımlar atıldı. Tarım işçileri, köylüler ve yerliler 2001 den beri ilk olarak mücadelelere katıldılar. Kadınların sosyal ve siyasi mücadeleye katılımı arttı. İşçi hareketi içindeki gençlik kesimleri mücadeleye büyük hevesle katılıyorlar. İşsizler hareketi açlığa karşı mücadelesini sürdürüyor ve Kirchner Hükümetinin kendi içine çekmek tüm manevralarına rağmen siyasi mücadelede önemli bir rol oynuyor. Uruguay-nehrindeki Botnia, And Dağlarındaki Barrick ve diğerleri gibi tekellere karşı mücadele eden çevrenin korunması için çok önemli bir hareket de ortaya çıktı. Diktatörlük sırasındaki zulmün sorumlularının cezalandırılması hareketi hiç susmadı ve şimdi işçi ve halk hareketinin önderleri aleyhine açılan yüzlerce mahkeme davalarına karşı mücadele ediliyor. Krizin faturasını kimin ödeyeceği uğrundaki mücadele çeşitli sosyal ve siyasi çatışmaların bir dönemini açıyor; oysa bu mücadele er veya geç iktidar sorununa götürüyor. Arjantin'de " halkın krizin faturasını ödemek zorunda kalmaması için hükümet siyasetinin yenilgiye uğratılması gerekir. Mücadele, etkilerini kısıtlayan ve aynı zamanda Argentinazao ve tarım ayaklanması yolu için güçler toplayan kısmi zaferler kazanabilir. Buna rağmen eğer oligarşi ve emperyalizmin iktidarı devrimci tarzda yıkılmaz ve işçi sını-

fının egemen olduğu yeni bir iktidar inşa edilmezse, bu halde son kertede halkın krizin faturasını ödemek zorunda kalacağı konusunda kafaların berrak olması gerekir. Aynı 1930 krizini ödediği gibi." (PCR'in 11. Parti Kongresi). Arjantin'de devrimin yolunu, bizim dersler çıkaracağımız büyük çatışmalar örnek olarak göstermiştir; uluslar ve yerli halkların savaşları, Mayıs Devrimi ve bağımsızlık savaşları, ta 19. ve 20. yüzyılların büyük grevleri, köylü ayaklanmaları ve sosyal ve siyasi isyanlara kadar. Halk ayaklanmaları ve halk isyanları için bir bazı büyük şehirlerin yeni semtlerindeki devrimci potansiyel oluşturur. Oradaki kitleler iktidarın merkezlerine hızlı bir şekilde girebilir ve taşradaki illere kadar ulaşan bir hareket içinde Buenos Aires'de olağanüstü halin ilan edilmesine sebep olan siyasi olaylarla bağ içinde Argentinazao 2001 tüm Arjantin'de etkisini gösterdi. Argentinazao hükümeti devirdi ve 10 gün içinde 5 cumhurbaşkanı, başkansız bir günü beraberinde getiren bir siyasi krizi tetikledi. Halk ayaklanmaları tarım işçilerin, işsizlerin, çevre koruyucularının mücadeleleri ve valilere karşı isyanlarla taşra illerinden çıkarak yeniden başladı. Kirchner Hükümeti'nin köylülere karşı ultra merkezci siyaseti ve **mülksüzleştirme politikası**, 2007 tarım isyanının patlak vermesini sağladı. Bu patlak-veriş, halk ayaklanmalarıyla desteklenen yüzlerce caddelerin trafiğe kapandığı, şehirlerarası yollara el konulduğu kırdaki mücadelenin stratejik önemini gösterdi ve hükümet bunları ezmeyi beceremedi. Ezmeyi her kez denediğinde trafiğe kapatılan yol ve caddeler büyük kentlerdeki kitle mücadeleleri ile birleştiler. Sınıfsal bilinç ve partimiz tarafından yönetilen "Kraft" Şirketindeki işçilerin mücadelesi, 28 grev günü, ülkenin en önemli oto yolunun bloke edilmesi ve sayısız cadde-yol blokajları işçi sınıfının ülke çapında gücünü, özellikle de büyük sanayi merkezlerinde çeşitli toplumsal çevrelerin en geniş bir birliği şeklinde yoğunlaşma noktası olarak gösterdi. Bu mücadele, işçi ve köylü hareketinin, işçi sınıfının kendi örgütleriyle geniş bir cephe içinde egemen olabileceği , yurtsever ve demokratik güçlerin yeniden gruplaştırma politikasını onayladı. Çeşitli sektörlerden oluşan, 220 kilometreden daha uzun yürüyüş ve yoksul köylülerin, çoğunlukla yerli halk, Köylüler Birliği (Unión Campesina), Chaco taşra başkentindeki çadır kampı, köylülerin, çalışan ve işsiz işçilerin, yüksek okul öğrencilerinin ve halk hareketinin diğer örgütleriyle işbirliği içinde yoksul kır halkı ve onun devrimde işçi ve köylüler arasındaki ittifakı için stratejik değerini mücadele içinde birliğin yolunu gösterdi.

Argentinazao 2001 den bugüne kadar egemen sınıflar proleteryayı, köylü kitleleri ve halkı sokaklardan ve şehirlerarası yollardan püskürtmeyi başaramadılar. Devrime doğru ilerlemek için önemli derslere sahip büyük çatışmalar yıllarını tam da şimdi yaşıyoruz. Partimiz, Mayıs Devriminin iki yüzüncü yıldönümünde, kitle mücadelelerinin zirvesinin halk demokratik, tarım-ve antiemperyalist devrimin ifadesi olması gereken, kesintisiz bir şekilde sosyalizme yürüyen yeni bir Arjantin'in yeniden kurulmasına götürür bir tarzda işçi- ve halk hareketi güçleri mücadelelerinin başında yurtsever ve demokratik güçleri yeniden gruplaştırmayı istemekte, bunun için çalışmaktadır.

BOLŞEVİK PARTİ (KK–T) ÇALIŞMALARINDAN...

BÎJÎ NEWROZ!
NEWROZ ATEŞİNİ
DEVRİM İÇİN KÖRÜKLE !
YAN BARBARÎ YAN
SOSYALÎSÎM!
YA BARLIK YA SOSYALİZM!

BOLŞEVİK PARTİ
WWW.BOLSEVİKPARTİ.ORG

NEWROZ ATEŞİNİ
DEVRİM İÇİN KÖRÜKLE!
BİJİ ŞOREŞ Û SOSYALÎZM!
KÜRT ULUSU;"KENDİ KADERİNİ TAYİN ETME HAKKI"
DEVRİMDEDİR!

BOLŞEVİK PARTİ
WWW.BOLSEVİKPARTİ.ORG

YAŞASIN DEVRİM VE
SOSYALİZM!
NEWROZ ATEŞİNİ DEVRİM
İÇİN KÖRÜKLE!
KAHROLSUN ÜCRETLİ
KÖLELİK DÜZENİ!

BOLŞEVİK PARTİ
WWW.BOLSEVİKPARTİ.ORG

NEWROZPÎROZ BE!BİJİ
ŞOREŞ Û SOSYALÎZM!
NEWROZ ATEŞİNİ DEVRİM
İÇİN KÖRÜKLE!
KAHROLSUN ÜCRETLİ
KÖLELİK DÜZENİ!

BOLŞEVİK PARTİ
WWW.BOLSEVİKPARTİ.ORG

KURULUŞUNUN 30. YILINDA BOLŞEVİK PARTİ: ÇEŞİTLİ MİLLİYETLERDEN İŞÇİ SINIFINA, EZİLEN HALKLARA, TÜM EMEKÇİLERE YOL GÖSTERİYOR!
KAHROLSUN ERKEK EGEMEN EMPERYALİST KAPİTALİST DÜNYA DÜZENİ!

BOLŞEVİK PARTİ
WWW.BOLSEVİKPARTİ.ORG

EMPERYALİZMİN İNSANLIĞI BARBARLIK İÇİNDE ÇÖKÜŞE GÖTÜRMESİNE İZİN VERMEYECEĞİZ!
GELECEK SOSYALİZMDE!
GELECEK DÜNYA KOMÜNİZMİNDE!
KAHROLSUN ÜCRET KÖLELİĞİ!
YAŞASIN BOLŞEVİK PARTİ!

BOLŞEVİK PARTİ
WWW.BOLSEVİKPARTİ.ORG

EMEKÇİ KADINLAR ÜZERİNDEKİ SINIFSAL, ULUSAL, CİNSEL BASKIYA SON!
EMPERYALİZME, KAPİTALİZME, BASKIYA, SÖMÜRÜYE, IRKÇILIĞA, KARŞI;
YAŞASIN DEVRİMCİ HAKLI SAVAŞLAR!

BOLŞEVİK PARTİ
WWW.BOLSEVİKPARTİ.ORG

BİLİMSEL, DEMOKRATİK, ÖZGÜR, EŞİT, PARASIZ, ANADİLDE EĞİTİM!
HER TÜRLÜ GERİCİ EĞİTİME HAYIR!

30. YILINDA BOLŞEVİK PARTİ: YA BARBARLIK İÇİNDE ÇÖKÜŞ, YA SOSYALİZM, KOMÜNİZM!

BOLŞEVİK PARTİ
WWW.BOLSEVİKPARTİ.ORG

25 KASIM GENELGESİ

Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadeleye Örgütlenmeye…

Yoldaşlar, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü yaklaşıyor.

Biz kadınların, kadın olmamızdan kaynaklı uğradığımız şiddet her geçen gün artıyor. Medyaya yansıyan istatistiki bilgiler AA-KK-T'de, kadın cinayetlerinde son beş yılda yüzde bin dört yüz artış olduğunu gösteriyor.

Gazetelerin üçüncü sayfalarında her gün en az bir kadın cinayeti haberi okuyoruz. Katilimiz genelde en yakınlarımız, yıllarımızı aynı evde geçirdiğimiz, birlikte büyüdüğümüz, aynı yatakta uyuduğumuz babamız, ağabeyimiz, kuzenlerimiz ya da kocamız oluyor. Öldürülme nedenlerimiz yemeğin zamanında hazır olmaması, kalabalık bir ortamda yüksek sesle gülme, kısa etek giyme, yabancı bir erkekle konuşma, aşık olma, aşkına karşılık vermeme, kocaya karşılık verme, boşanmak isteme ve istersek daha çok uzatabileceğimiz basit gerekçelerden oluşuyor. Kısacası yaşam hakkımız sudan ucuz bahanelerle elimizden alınıyor.

Sadece en yakınlarımız değil, hiç tanımadığımız belki de daha önce hiç karşılaşmadığımız kişilerin şiddetine maruz kalabiliyoruz. Sokakta yürürken sözlü tacizlere maruz kalıyoruz. İşten evimize dönerken geçmek zorunda olduğumuz karanlık, ıssız sokaklarda tecavüze uğrayabiliyor hatta öldürülebiliyoruz. İş yerlerimizde iş arkadaşlarımızın, amirlerimizin, ustabaşıların, patronlarımızın cinsel saldırılarına ya da psikolojik baskılara uğrayabiliyoruz.

Türk hakim sınıflarının, yanı başımızda Kuzey Kürdistan'da, Kürt ulusunun ulusal taleplerine yönelik yürüttükleri savaş en çok Kürt kadınlarını vuruyor. Feodal gelenekler altında zaten iyice ezilen Kürt kadınları TC devletinin yürüttükleri bu kirli savaşta en büyük bedeli ödüyorlar. Tecavüzlerin ve kadın intiharlarının en çok yaşandığı yerler, çatışmaların en yoğun olduğu yerlerdir aynı zamanda.

Evde, sokakta, otobüste, işyerlerimizde kısacası nefes aldığımız, yaşadığımız her alanda şiddetle burun buruna yaşıyoruz. Şiddetin bu kadar yaygın oluşu

ve bu kadar kolay uygulanması gösteriyor ki kadına yönelik şiddet olgusu bireysel bir edim ya da öyle gösterilmek istenmesine karşın münferit olaylar değildir. Öyle olsaydı eğer dünyanın her yerinde boyutları farklı da olsa yaşanan kadın cinsiyetine yönelik şiddet olaylarını açıklayamazdık.

Kadına yönelik şiddet kapitalist sistemin erkek egemen zihniyetinin bir ürünüdür. Feodal dönemlerde kadın erkeğin kölesi durumundayken, kapitalizmin mülkiyet ilişkileri kadını metalaştırmış, bizi herhangi bir yaşam aracından, örneğin buzdolabı, fırın ya da bir iş makinesi gibi bir yaşam aracından farksız bir konuma eşitlemiştir. Kapitalizm biz kadınları bir yandan analığımızla yüceltirken aynı zamanda erkeğin mülkü olarak görür. Kadına yönelik şiddet, bir bütün olarak kadın sorununun bir parçasıdır ve kapitalist sistem ortadan kaldırılmadan, onun mülkiyet ilişkilerinin temeli ortadan kaldırılmadan kadın sorunun çözümü mümkün değildir. Ve şunu söylemek için müneccim olmamıza gerek yoktur: Kapitalist sistem var olduğu sürece kadın sorunu var olmaya devam edecektir.

Ama bu demek değildir ki bu sistem içerisinde kadına yönelik şiddete karşı mücadele etmeyeceğiz. Aksine bugün her zamankinden daha çok mücadeleye sarılmalı, kadına yönelik şiddet olaylarını teşhir etmeli ve bu şiddet olaylarını mümkün olduğunca aza indirmek ve tamamen ortadan kaldırmak için mücadele etmeliyiz.

AA-KK-T'de kadına yönelik şiddete karşı mücadele, bugün daha önce hiç olmadığı kadar ileri bir durumdadır. Kadınlar artık dayağı yiyip susup oturmak istemiyorlar. Her yerde seslerini her gün biraz daha yükseltiyorlar. Mevcut kadın hareketinin mücadelesi sayesinde ülkelerimizde ilk defa bir kadın cinayeti davasında karısını öldüren adama tahrik indirimi uygulanmadı. Bu karar başka davalara da emsal oluşturan bir karardır. Bu belki küçük bir kazanım fakat bir bütün olarak biz kadınların kendi mücadelemizle elde ettiğimiz bir kazanımdır.

Kadın yoldaşlar,

Bu konuda en büyük görev biz komünist kadınlara düşüyor. Cinsiyetimize yönelen her türlü şiddete karşı mücadeleyi yükseltmeli, sorunun özünde sistem sorunu olduğunu unutmadan bu mücadeleye önderlik etmeliyiz. Bu 25 Kasım'ı bulunduğumuz her alanda bu sorunu bilince çıkarmaya çalışarak değerlendirmeliyiz.

Çalışma yürüttüğümüz alanlarda, yoldaşlarımızla neler yapabileceğimizin bir değerlendirmesini yapmalıyız. Düzenli toplantılar yapmalı, güç oranında seminerler, paneller düzenlemeliyiz. Merkezi olarak çıkacak bildirimizi mümkün olduğunca geniş çevrelerde dağıtmalıyız. Bölgelerimizde, varsa kadın örgütleri, dernekler, sol çevreler, platformlarla birlikte ortak eylemlikler örgütlemeliyiz. En önemlisi, çevremizdeki kadınlarla birebir temasa geçip sorun üzerine sohbet etmeli ve mücadelenin gerekliliği vurgulamalıyız. Bunun için en iyi yöntem ev ziyaretleri yapmaktır.

Evet, işimiz zor ve yolumuz uzun. Ama cinsiyetimizden ötürü şiddete uğramadığımız, öldürülmediğimiz, sokaklarında korkmadan yürüyebildiğimiz bir dünyada yaşamak için yılmadan, yorulmadan mücadele yürütmek zorundayız.

Merkezi Kadın Komisyonu

Ekim 2011

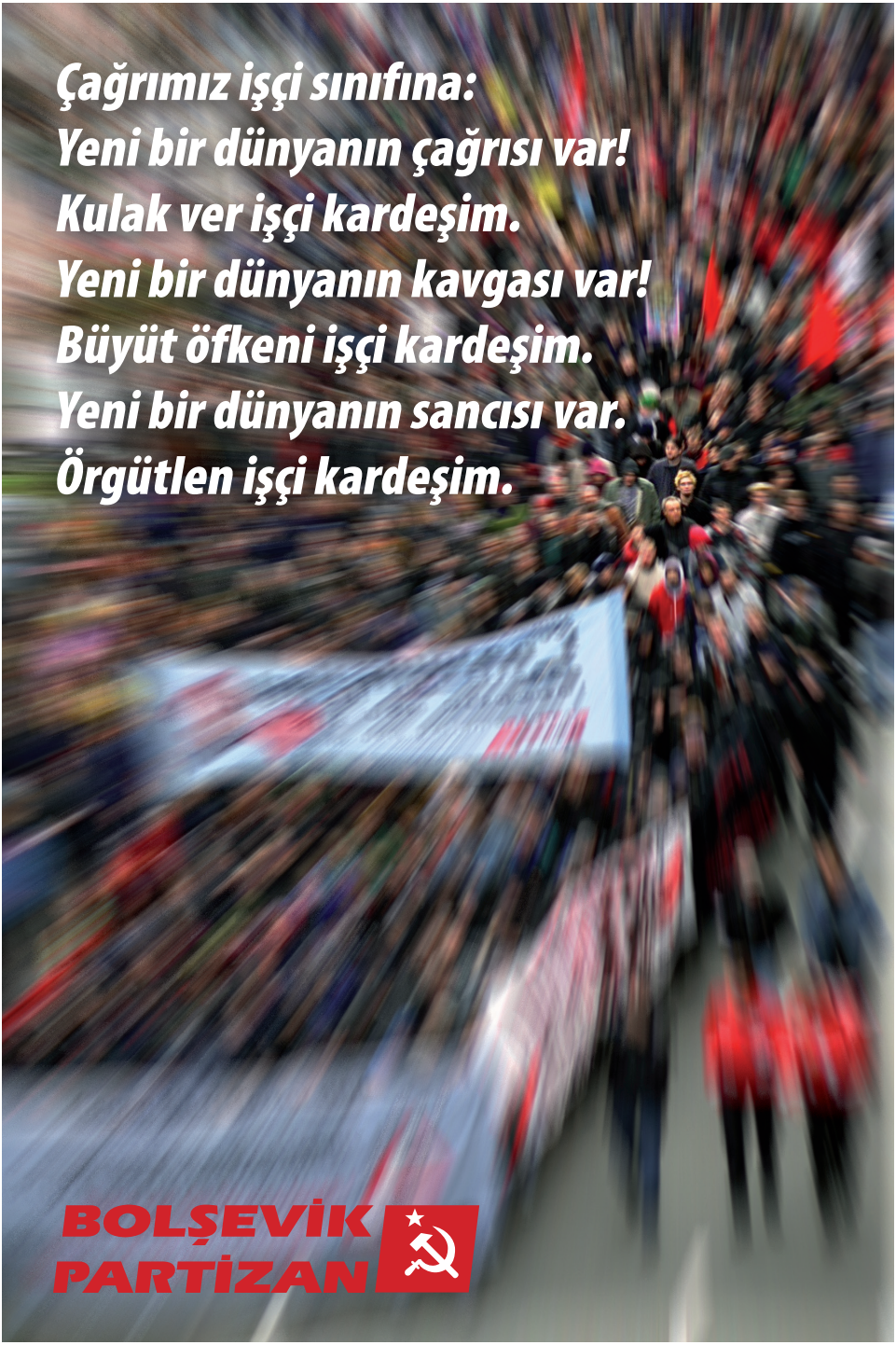
Çağrımız işçi sınıfına:
Yeni bir dünyanın çağrısı var!
Kulak ver işçi kardeşim.
Yeni bir dünyanın kavgası var!
Büyüt öfkeni işçi kardeşim.
Yeni bir dünyanın sancısı var.
Örgütlen işçi kardeşim.
BOLŞEVİK
PARTİZAN